О П Ш Т И Н А И В А Њ И Ц А

И З В Е Ш Т А Ј О

СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „РЕКОНСТРУКЦИЈА И ИЗГРАДЊА ДЕЛА ДРЖАВНОГ ПУТА ДРУГОГ А РЕДА БРОЈ 197, КАОНА – ИВАЊИЦА, ДЕОНИЦА ДУБАЦ – ЛУКЕ, НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА“ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

2025. година

ПРЕДМЕТ:	**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „РЕКОНСТРУКЦИЈА И ИЗГРАДЊА ДЕЛА ДРЖАВНОГ ПУТА ДРУГОГ А РЕДА БРОЈ 197, КАОНА – ИВАЊИЦА, ДЕОНИЦА ДУБАЦ – ЛУКЕ, НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА“ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:	**СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА**
ИНВЕСТИТОР:	**ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“**
ОБРАЂИВАЧ:	**ГЕОПУТ д.о.о.** **Томе Росандића 2, Београд**
РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНА:	**Наташа Миливојевић, дипл. инж. грађ.**
РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА:	**Марија Орлић Пољаковић, дипл. простор. план.**
РАДНИ ТИМ:	**Милош Поповић, мастер инж.грађевинарства** **Јована Ристић, мастер инж.грађевинарства** **Марко Мијалков, дипл. инж.грађевинарства** **Никола Митровић, дипл. инж.грађевинарства** **Петар Милошевић, мастер инж.грађевинарства** **Немања Костић, дипл.просторни планер** **Немања Гајић, мастер инж.геодезије** **Данило Ацковић, мастер инж.геодезије** **Стефан Миљковић, мастер инж.геодезије** **Бобан Ђорђевић, дипл. инж. геодезије** **Јована Анђелковић, бецхелор инж.геодезије** **Синиша Стојановић, мастер инж.саобраћаја** **Мирослава Шћекић, мастер инж.саобраћаја** **Милан Николић, дипл. грађ. инж.** **Славиша Илић, дипл.инж.геол.** **Ивана Пејовић, дипл.инж.геол.**

ДИРЕКТОР

Милица Трифковић, дипл.инж.грађ.

САДРЖАЈ

Увод....6
1.0. Полазне основе стратешке процене утицаја....8
1.1. Преглед садржаја Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“....11
1.2. Карактеристике и циљеви Плана....11
1.2.1. Обухват плана....11
1.2.2. Попис катастарских парцела у оквиру границе плана....13
1.2.3. Постојећа и планирана намена површина....13
1.2.4. Циљеви израде Плана....14
1.3. Хијерархијски однос са другим плановима - планска усклађеност....15
1.4. Преглед карактеристика и оцена стања животне средине на подручју Плана....17
1.4.1. Природне карактеристике општине....17
1.4.2. Створене карактеристике....23
1.4.3. Стање квалитета животне средине....25
1.5. Разматрана питања и проблеми животне средине у обухвату Плана....35
1.6. Приказ информација и података раније спроведених стратешких процена планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на живот и здравље становништва и животну средину....36
1.7. Преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење плана....36
1.8. Резултати консултација са заинтересованим органима и организацијама....37
2.0. Општи и посебни циљеви стратешке процене утицаја и избор индикатора....37
2.1. Општи и посебни циљеви стратешке процене....38
2.2. Индикатори стратешке процене....39
3.0. Процена могућих утицаја Плана и програма на чиниоце животне средине....40
3.1. Детаљан опис, вредновање и процену значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине....41
3.2. Приказ вероватних значајних утицаја разумних варијантних решења која је разматрао орган надлежан за припрему плана и програма имајући у виду циљ, сврху и географски обухват плана и програма....42
3.3. Поређење разумних варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину....43
3.4. Начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине....45
3.5. Начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), као и кумулативна и заједничка природа утицаја....48
3.6. Приказ методологије и тешкоћа, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којима се орган надлежан за припрему плана и програма сусрео како би спровео процену разумних варијантних решења....53
3.7. Мере за ограничавање негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину....54
3.7.1. Приказ начина спровођења мера....59
3.7.2 . Процена ефикасности мера....59
3.7.3. Мере ране идентификације и начин поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења плана у циљу отклањања тих утицаја (мере за спречавање, смање и/или ограниче утврђене значајне негативне непосредне, посредне,

секундарне, кумулативне, прекограничне, краткорочне, средњорочне и дугорочне, трајне и привремене утицаје на чиниоце животне средине) 60
4.0. Одлука надлежног органа донета у поступку главне оцене прихватљивости за планове који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже.....60
5.0. Смернице за ниже хијерархијске нивое.....61
6.0. Програм праћења стања животне средине у поступку спровођења Плана.....61
6.1. Индикатори праћења стања и временска динамика прикупљања података.....62
6.2. Права и обавезе надлежних органа и поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.....64
6.3. Мере ране идентификације и поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења плана и програма у циљу отклањања таквих утицаја.....65
7.0. Методологија стратешке процене утицаја плана на животну средину и тешкоће при изради стратешке процене.....66
8.0. Приказ начина одлучивања.....69
9.0. Закључци стратешке процене утицаја (нетехнички резиме) 70

СПИСАК ТАБЕЛА

Табела бр. 1: Биланс намена површина
Табела бр. 2: Измерене вредности SO_2 са мерном несигурношћу (МН), периодом усредњавања и граничном вредношћу
Табела бр. 3: Измерене вредности чађи са мерном несигурношћу (МН), периодом усредњавања и максимално дозвољеном концентрацијом (МДК)
Табела бр. 4: Измерене вредности таложних материја са садржајем тешких метала са мерном несигурношћу (МН), периодом усредњавања и максимално дозвољеном вредношћу (МДВ)
Табела бр. 5: Количина отпада на територији општине Ивањица одложеног на регионалну депонију у току 2013. и 2014. године
Табела бр. 6: Укупна количина отпада одложеног на регионалну депонију у току 2013. године
Табела бр. 7: Услови и мишљења надлежних институција
Табела бр. 8: Посебни циљеви стратешке процене са избором индикатора
Табела бр. 9: Процена утицаја у односу на циљеве стратешке процене утицаја у варијантама 1 (да се план не примењује) и 2 (да се план примењује)
Табела бр. 10: Вредновање карактеристика утицаја
Табела бр. 11: Матрице процене утицаја
Табела бр. 12: Поступак стратешке процене за План детаљне регулације

УВОД

Стратешка процена утицаја на животну средину представља инструмент којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји планских решења на животну средину, одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину и здравље људи. Ради се у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планова и програма.

Стратешка процена утицаја на животну средину израђује се у поступку израде просторних и урбанистичких планова и саставни је део плана. Носилац израде Извештаја о стратешкој процени може бити правно лице или предузетник које је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената. Извештај садржи:

1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);
3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу - дефинисање матричног оквира процене);
4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења плана);
5) програм праћења стања животне средине (мониторинг - оквир за праћење спровођења плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Применом Стратешке процене утицаја у планирању, отвара се простор за сагледавање насталих промена у простору и уважавање потреба предметне средине.

Према Одлуци о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ на животну средину број 350-196/2022-11 од 07.07.2023. године приступа се изради Стратешке процене утицаја на животну средину.

Поред одлуке правни основ за израду Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину (“Службени гласник РС”, бр. 94/24);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10, 91/10-исп., 14/16, 95/18-др.закон и 7/21).

Стратешка процена утицаја на животну средину је процес који треба да интегрише циљеве и принципе одрживог развоја, а да се тиме избегну или ограниче негативни утицаји на животну средину и на здравље и добробит локалног становништва.

Основни циљеви израде Стратешке процене утицаја су:

- обезбеђивање да питања животне средине и здравља људи буду потпуно узета у обзир приликом развоја планова или програма;
- успостављање јасних, транспарентних и ефикасних поступака за стратешку процену;
- обезбеђивање одрживог развоја;
- обезбеђивање учешћа јавности;
- унапређење нивоа заштите здравља људи и животне средине.

Основна питања заштите животне средине која се разматрају у току израде стратешке процене су:

- заштита ваздуха, дефинисање мера за спречавање и смањење утицаја од постојећих и планираних активности и делатности;
- заштита квалитета површинских и подземних вода, рационална потрошња воде;
- заштита и очување земљишта, рационално коришћење земљишта, подизање нових и заштита постојећих заштитних појасева и ветрозаштитних појасева,
- заштита здравља и унапређење квалитета живота, подразумева смањење ризика по здравље унапређењем опремљености комуналном инфраструктуром и подизањем нивоа комфора и стандарда живота;
- смањење појаве ризика од удеса и елементарних непогода, дефинисање мера за смањење ризика од удеса при транспорту и руковању опасним материјама, пожара и сл.

На основу члана 4. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, утврђују се основна начела стратешке процене, и то:

1) **начело одрживог развоја** - одрживи развој јесте усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације. Разматрањем и укључивањем битних аспеката животне средине у припрему и усвајање одређених планова и програма и утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и добара, предела, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности, дивљих биљних и животињских врста и аутохтоних екосистема, циљева очувања и целовитости еколошке мреже, односно рационалним коришћењем природних ресурса доприноси се циљевима одрживог развоја;
2) **начело интегралности** - политика заштите животне средине која се реализује доношењем планова и програма заснива се на укључивању услова заштите животне средине, односно очувања и одрживог коришћења биолошке, геолошке и предеоне разноврсности у одговарајуће секторске и међусекторске програме и планове;
3) **начело предострожности** - свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји одређених планова и програма на животну средину пре њиховог усвајања, обезбеди рационално коришћење природних ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра узимајући у обзир доступне научне чињенице које указују на могуће ризике. Недостатак пуне научне извесности у погледу ризика неће бити узет као основ за одустајање од планирања спровођења сразмерних мера које могу спречити наступање штете по здравље људи, животну средину и материјална добра;
4) **начело хијерархије и координације** - процена утицаја планова и програма врши се на различитим хијерархијским нивоима на којима се доносе планови и програми. У поступку стратешке процене планова и програма повећани степен транспарентности у одлучивању обезбеђује се узајамном координацијом надлежних и заинтересованих органа у поступку давања сагласности на стратешку процену, кроз консултације, односно обавештавања и давања мишљења на план или програм;
5) **начело избегавања двоструке процене** - релевантни подаци о утицајима који су изведени у раније спроведеним поступцима стратешке процене утицаја могу се користити за потребе процене значајних утицаја планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене већ довољно утврђених значајних утицаја на одређене чиниоце животне средине. Подаци из раније спроведених стратешких процена морају да буду ажурни, поуздани и приказани на начин да на основу њих могу поуздано да се утврде, опишу и процене одређени постојећи утицаји планова и програма на чиниоце животне средине;
6) **начело јавности** - у циљу информисања јавности о одређеним плановима и програмима и о њиховом могућем утицају на животну средину, као и у циљу обезбеђења пуне

отворености поступка припреме и доношења или усвајања планова и програма, јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања плана и програма имати приступ информацијама које се односе на те планове и програме или њихове измене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину представља саставни део документације која се прилаже уз план или програм надлежном органу. Израда Стратешке процене утицаја на животну средину се одвија у 3 фазе. Прва фаза представља доношење Одлуке о потреби израде Стратешке процене утицаја на животну средину, након чега се приступа њеној изради а након тога следи трећа фаза, фаза давања сагласности на Извештај. Носилац израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину је ГЕОПУТ д.о.о., Београд. Процедура израде Извештаја прати процедуру доношења Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ што пружа могућност ефикаснијег утицаја на планско решење и благовременог достављања евентуалних примедби у циљу унапређења и заштите животне средине.

1.0. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

На основу одредбе члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину полазне основе стратешке процене обухватају:

1) кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима;
2) преглед постојећег стања и квалитета чинилаца животне средине на подручју на које се извештај односи;
3) карактеристике чинилаца животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
4) разматрана питања и проблеме заштите животне средине у плану или програму који су од значаја за процену непосредних и посредних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине, укључујући посебно она која се односе на еколошку мрежу подручја и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене;
5) приказ информација и података раније спроведених стратешких процена планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на живот и здравље становништва и животну средину;
6) преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење плана и програма;
7) приказ припремљених разумних варијантних решења које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао узимајући у обзир циљ, сврху и географски обухват плана и програма, предложене мере за спречавање и/или смањење процењених значајних негативних утицаја на стање и квалитет чинилаца животне средине и живот и здравље људи;
8) резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битних за процену могућих утицаја плана и програма.

Стратешка процена утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ је процес који ће обезбедити:

- приказ утицаја планираних намена, објеката, функција, садржаја и првенствено планиране линијске инфраструктуре на стање и вредности животне средине на подручју Плана;
- имплементацију обавезујућих еколошких смерница у План и
- примену смерница и мера заштите животне средине у поступку имплементације Плана.

Као основ и полаз за израду стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ коришћена је следећа документација и подаци:

- Одлука о изради Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ број 06-25/2023 од 22.09.2023. године,
- Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ на животну средину број 350-196/2022-11 од 07.07.2023. године,
- Нацрт Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“;
- Просторни план Просторни план општине Ивањица („Службени лист Општине Ивањица“, број 3/13),
- Услови надлежних институција, органа, организација и предузећа за израду Плана.

За израду стратешке процене утицаја Плана на животну средину и Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана, вредновање простора са аспекта еколошке одрживости и прихватљивости, избор најбоље понуђеног решења и предлагање смерница за ниже хијерархијске нивое, коришћена је следећа законска регулатива:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др.закон, 72/09 - др.закон, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон, 95/18-др.закон 94/24-др.закон);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 94/24);
- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16 и 95/18-др. закон);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 94/2024);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10,14/16, 95/18- др. закон и 71/21);
- Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18);
- Закон о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 71/94, 52/11, 99/11- др.закон, 6/20-др.закон, 35/21-др. закон, 129/21- др.закон и 76/23 - др. закон);
- Закон о климатским променама (Сл. гласник РС, бр. 26/21);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС“, бр. 36/09);
- Закон о заштити земљишта („Сл. гласник РС“ бр. 112/15);
- Закон о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 65/08, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др. закон);
- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 51/2025);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);
- Закон о заштити од пожара („Сл.гласник РС”, бр. 11/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закон);
- Закон о управљању отпадом („Сл.гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др. закон и 35/23);
- Закон о енергетици („Сл. гласник РС", бр. 145/14, 95/18, 40/21, 35/23-др.закон и 62/23);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС", бр. 87/18);
- Уредба о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС", бр. 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Сл. гласник РС", бр. 31/12);
- Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Сл. гласник РС", бр. 117/21);
- Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС", бр. 35/10);

- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр. 23/94);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);
- Правилник о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 72/23);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС”, бр. 33/16);
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС”, бр. 33/16);
- Правилник о листи мера превенције стварања отпада („Сл. гласник РС”, бр. 7/19);
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС”, бр. 56/10, 93/19 и 39/21);
- Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Сл. гласник РС", бр. 21/10, 10/13 и 44/18-др. закон);
- Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Сл. гласник РС", бр. 70/09);
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС”, бр. 98/10);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 114/13);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 17/17);
- Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 7/20 и 79/21);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 139/22);
- Правилник о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 37/11).

1.1 ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „РЕКОНСТРУКЦИЈА И ИЗГРАДЊА ДЕЛА ДРЖАВНОГ ПУТА ДРУГОГ А РЕДА БРОЈ 197, КАОНА – ИВАЊИЦА, ДЕОНИЦА ДУБАЦ – ЛУКЕ, НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА“

Садржај Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ урађен је у складу са одредбама и методологијом Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18 и 31/19, 37/19, 9/2020, 52/21 и 62/23).

Састоји се из ***1. Текстуалног дела плана*** који чине ОПШТИ ДЕО - ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ, ПЛАНСКИ ДЕО ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ, СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА, ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ, ***2. Графичког дела плана и 3. Општа и планска документација.***

1.2. КАРАКТЕРИСТИКЕ И ЦИЉЕВИ ПЛАНА

1.2.1. ОБУХВАТ ПЛАНА

План детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона - Ивањица, деоница Дубац - Луке, на територији општине Ивањица“ заузима површину од 15,23 ha.

Граница Плана полази од граничне тачке број 1 наставља редом по граничним тачкама 1,..,22,затим од граничне тачке 22 до 28 граница прати северну међну линију к.п. бр. 431 К.О. Луке. . Од граничне тачке 28 граница наставља редом 28,...,45, од граничне тачке 45 до 48 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 45 граница наставља редом 45,...,71, од граничне тачке 71 до 73 граница прати међну линију к.п. бр. 418 К.О. Луке. Од граничне тачке 73 граница наставља редом 73,...,154, од граничне тачке 154 до 157 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 157 граница наставља редом 157,...,176, од граничне тачке 176 до 177 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 177 граница наставља редом 177,...,180, од граничне тачке 180 до 183 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 183 граница наставља редом 183,...,202 од граничне тачке 2012 до 207 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 28 граница наставља редом 207,...,212, од граничне тачке 212 до 216 граница прати међну линију к.п. бр. 344 К.О. Луке. Од граничне тачке 216 граница наставља редом 216,...,221, од граничне тачке 221 до 223 граница прати међну линију к.п. бр. 338 К.О. Луке. Од граничне тачке 223 граница наставља редом 223,...,231, од граничне тачке 231 до 232 граница прати међну линију к.п. бр. 1395 К.О. Луке. Од граничне тачке 232 граница наставља редом 232,...,235, од граничне тачке 235 до 238 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 238 граница наставља редом 238,...,258, од граничне тачке 258 до 267 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке, од граничне тачке 267до 270 граница прати међну линију к.п. бр. 1372 К.О. Луке. Од граничне тачке 270 граница наставља редом 270,...,283, од граничне тачке 283 до 286 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 286 граница наставља редом 286,...,296, од граничне тачке 296 до 298 граница прати међну линију к.п. бр. 1328/3 К.О. Луке. Од граничне тачке 298 граница наставља редом 298,...,318 , од граничне тачке 318 до 319 граница прати међну линију к.п. бр. 1335/4 К.О. Луке. Од граничне тачке 319 граница наставља редом 319,...,321, од граничне тачке 321 до 322 граница прати међну линију к.п. бр. 1336/2 К.О. Луке. Од граничне тачке 322 граница наставља редом 322,...,325, од граничне тачке 325 до 329 граница прати међну линију к.п. бр. 1297/2 К.О. Луке. Од граничне тачке 329 граница наставља редом 329,...,340, од граничне тачке 340 до 341 граница прати међну линију к.п. бр. 1299 К.О. Луке. Од граничне тачке 341 граница наставља

редом 341,...,343, од граничне тачке 343 до 348 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке, од граничне тачке 348 до 350 граница прати северну међну линију к.п. бр. 1301 К.О. Луке, од граничне тачке 351 до 359 граница прати међну линију к.п. бр. 3686 К.О. Луке. Од граничне тачке 359 граница наставља редом 359,...,366 од граничне тачке 366 до 369 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3686 К.О. Луке, од граничне тачке 369 до 370 граница прати међну линију између к.п. бр. 1304 и 1305/3 К.О. Луке, од граничне тачке 370 до 374 граница прати међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 374 граница наставља редом 374,...,380, од граничне тачке 380 до 382 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 382 граница наставља редом 382,...,392, од граничне тачке 392 до 393 граница прати међну линију између к.п. бр. 1316 и 1158/2 К.О. Луке. Од граничне тачке 393 граница наставља редом 393,...,397, од граничне тачке 397 до 402 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 402 граница наставља редом 402,...,404, од граничне тачке 404 до 407 граница прати северну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 407 граница наставља редом 407,...,412, од граничне тачке 412 до 415 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 1149 К.О. Луке. . Од граничне тачке 415 граница наставља редом 415,...,418, од граничне тачке 418 до 421 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 421 граница наставља редом 421,...,428, од граничне тачке 428 до 436 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. . Од граничне тачке 436 граница наставља редом 436,...,440, од граничне тачке 440 до 444 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 444 граница наставља редом 444,...,447, од граничне тачке 447 до 449 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 449 граница наставља редом 449,...,457, од граничне тачке 457 до 459 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 459 граница наставља редом 459,...,474, од граничне тачке 474 до 477 граница прати западну међну линију к.п. бр. 456 К.О. Луке. Од граничне тачке 477 граница наставља редом 477,...,488, од граничне тачке 488 до 493 и од 495 до 496 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 496 граница наставља редом 496,...,501, од граничне тачке 501 до 503 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. . Од граничне тачке 503 граница наставља редом 503,...,505, од граничне тачке 505 до 510 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 510 граница наставља редом 510,...,516, од граничне тачке 516 до 519 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 519 граница наставља редом 519,...,523, од граничне тачке 523 до 525 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 525 граница наставља редом 525,...,527, од граничне тачке 527 до 533 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 533 граница наставља редом 533,...,536, од граничне тачке 536 до 543 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 543 граница наставља редом 543,...,546, од граничне тачке 546 до 547 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 547 граница наставља редом 547,...,550, од граничне тачке 550 до 552 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 552 граница наставља редом 552,...,561, од граничне тачке 561 до 570 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 570 граница наставља редом 570,...,574, од граничне тачке 574 до 581 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 581 граница наставља редом 581,...,583, од граничне тачке 583 до 585 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 585 граница наставља редом 585,...,590, од граничне тачке 590 до 605 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 605 граница наставља редом 605,...,630, од граничне тачке 630 до 637 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 637 граница наставља редом 637,...,640, од граничне тачке 640 до 644 граница прати јужну међну линију к.п. бр. 3661 К.О. Луке. Од граничне тачке 644 до граничне 649 граница прати границу К.О. Луке и К.О. Горњи Дубац. Од граничне тачке 649 до граничне тачке 1, одакле је опис и почео.

Као што је наведено површина обухваћена Планом износи **15,23** ha.

1.2.2. ПОПИС КАТАСТАРСКИХ ПАРЦЕЛА У ОКВИРУ ГРАНИЦЕ ПЛАНА

План детаљне регулације обухвата следеће катастарске парцеле:

- Целе парцеле:

1297/1, 1299, 1302, 1304, 1317, 1372, 344, 430, 431 и 448 све КО Луке.

- Делови парцела:

1135, 1136, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1156, 1157, 1158/1, 1158/2, 1170/1, 1171, 1175, 1176, 1300, 1305/2, 1309, 1312, 1313, 1316, 1318, 1321, 1325, 1326, 1327/3, 1328/1, 1328/2, 1328/3, 1332, 1334, 1335/4, 1336/2, 1336/3, 1370, 1384, 1385, 1386, 1395, 335, 336, 338, 353, 3661, 3666, 3686, 3690, 376, 381/1, 381/2, 382/1, 382/2, 383/2, 392, 394, 395, 396, 397, 417, 418, 419, 423/1, 423/2, 424, 427, 429, 435, 436, 437, 447, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 459, 465, 466, 467, 468/1, 468/3, 469, 470, 471/1, 474, 475, 495, 496/1, 496/2, 496/3, 498, 502, 518, 523, 524, 528, 529, 533/2, 534, 538, 596, 602, 621/1 и 625 све КО Луке.

1.2.3. ПОСТОЈЕЋА И ПЛАНИРАНА НАМЕНА ПОВРШИНА

Предметна деоница државног пута налази се у северо-источном делу Општине Ивањица. У постојећем стању пут незадовољава критеријумме државног пута и на њему је отежано безбедно и ефикасно одвијање саобраћаја. Пут је уског попречног профила, и на овом делу егзистира као макадамски пут просечне ширине 3,5 m. Парцела пута је недовољне ширине и одводњавање на путу није решено. Евидентиран је већи број земљаних и шумских путева који се повезују на државни пут. Дуж постојеће саобраћајнице примећене су нестабилности трупа пута и клизишта и то на: km 5+690 нестабилност трупа пута, km 7+825 и km 8+190 нестабилност трупа пута услед ерозионог деловања Лучке реке.

Траса државног пута налази се на падини изнад Беланског потока (десне саставнице Лучке реке). У подручју плана се налази нерегулисано корито Лучке реке и одводни канали и јаруге који спадају у водотоке II реда.

Терен је брдски, на прелазу према планинском, са јако стрмим падинама и наглим морфолошким променама. Простор је највећим делом обрастао шумом са појединим отвореним зонама у виду ливада.

Почетак предметне трасе на територији општине Ивањица је у селу Луке, где пут прелази из општине Лучни у општину Ивањица. Подручје је рурално, окружено шумским и пољопривредним земљиштем, са повременим становањем.

Са геолошког аспекта могу се издвојити две целине и то потез од km 0+000 до km 1+150 као компликованији комплекс састављен од делувијалних седимената моћности 1,0m – 5,0m са глинцима и јако трошним флишем у основи и потез од km 1+150 – km 8+270 где имамо распаднуте површинске слојеве мање дебљине испод којих се налазе деградирани шкриљци и флишеви.

Пут је трасиран „по изохипси“, при чему се вршило максимално прилагођавање теренским условима. У појединим зонама пут је избегавао веће препреке у виду дубоких јама, јаруга и вододерина, где би се морали формирати високи насипи и локације на којима би се морали формирати дубљи усеци. Из овог разлога хоризонтална геометрија саобраћајнице је скромна и далеко од граничних елемената које захтева државни пут 2.А реда. Саобраћајница пролази кроз ретко насељено подручје са појединачним објектима у виду сеоских домаћинстава, која гравитирају према предметном путу. Саобраћајница је изведена највећим делом у „пуном“ засеку.

Граница Плана детаљне регулације се поклапа са границом грађевинског подручја и износи 15.23 ha. Површина грађевинског подручја идентична је површини плана, односно цела

површина плана је планирано грађевинско подручје и обухвата површине јавне намене, водно земљиште и становање у грађевинксом подручју.

Планиране грађевинске парцеле за површине јавне намене планиране су за саобраћајнице и саобраћајне површине.

Укупна површина јавних намена износи 14.08 ha.

Како је државни пут планиран долином Лучке реке, а како не би дошло до угрожавања стабилност насипа предметне саобраћајнице, након хидролошког и хидрауличког прорачуна дошло се до закључка да је потребно регулисати реку у две деонице. Те две деонице су ушле у обухват плана. Истовремено са израдом предметног Плана одрађено је Идејно решење на регулацији Лучке реке у зони саобраћајнице, које је уграђено у планско решење.

У следећој табели бр. 1 приказан је биланс површина по намени.

Табела бр. 1: Биланс намена површина

	Намена површина	Планирано	
		ha	%
А	ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	14.16	92.97
	Површине јавне намене	14.08	92.44
1	Саобраћајна инфаструктура	14.08	92.44
	Површине остале намене	0.08	0.53
1	Становање	0.08	0.53
Б	Водно земљиште	1.07	7.03
1	Водно земљиште	1.07	7.03
	УКУПНО ПОВРШИНА ПЛАНА	15.23	100.00

1.2.4. ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Основни циљ израде Плана је стварање услова за реализацију националних и регионалних интереса у области саобраћајне инфраструктуре на принципима одрживог развоја и заштите тј. обезбеђивање услова за изградњу инфраструктурног коридора државног пута другог А реда број 197 "Каона-Ивањица" деоница Дубац –Луке (L=11km).

Остали циљеви израде Плана су:

- дефинисање и очување коридора у складу са Законом;
- дефинисање планских решења утврђених планом вишег реда;
- квалитетнијим саобраћајно повезивањем са мрежом државних путева Републике Србије
- подизање квалитета саобраћајне инфраструктуре
- модернизација техничко-експлоатационих карактеристика државних путева II реда;
- обезбеђивање проходности и безбедности саобраћаја на путевима током целе године;
- боља приступачност руралног подручја - изградња деоница општинских путева са савременим коловозом; стварање услова за бољи живот сеоског становништва и за развој туризма;
- смањење штетних утицаја саобраћаја на животну средину;
- изградња пратећих путних садржаја
- дефинисање и регулација односа земљишта за површине јавне и остале намене;
- дефинисање правила уређења и правила грађења;
- развој комуналне инфраструктуре и опремање локације;

- дефинисање услова и мера заштите културног наслеђа, енергетске ефикасности, приступачности и заштите животне средине;

Општи циљеви заштите животне средине:

- очување свих елемената животне средине, посебно очување квалитета ваздуха, земљишта и воде,
- примену најсавременијих знања и еколошких стандарда у сектору успостављања развојних технологија који се базирају на повећању енергетске ефикасности, борби против климатских промена и заштити и очувању природних ресурса,
- превенција и смањење ризика од настанка свих врста акцидента у зони и окружењу,
- провера и усаглашавање развојних циљева плана са заштитом животне средине кроз мере контроле параметара животне средине.

1.3. ХИЈЕРАРХИЈСКИ ОДНОС СА ДРУГИМ ПЛАНОВИМА - ПЛАНСКА УСКЛАЂЕНОСТ

Плански основ за израду Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона - Ивањица, деоница Дубац - Луке, на територији општине Ивањица“ је Просторни план општине Ивањица („Службени лист Општине Ивањица“, број 3/13). Обухват Плана се налази у северо-источног дела обухвата Просторног плана.

Извод из Просторног плана општине Ивањица
(„Службени лист Општине Ивањица“, број 3/13)

Просторни план Општине Ивањица („Службени лист Општине Ивањица“, број 3/13) као непосредни плански основ за израду предметног Плана, израђен је са циљем дефинисање планских решења за одрживи и равномернији развој на територији општине Ивањица кроз заустављање негативних демографских тенденција, побољшање квалитета живљења становништва руралног подручја унапређивањем инфраструктурне и комуналне опремљености насеља, економски опоравак, очување природних ресурса и заштиту посебних природних и културних добара.

Обухват Плана се налази у северо-источног дела обухвата Просторног плана.

Општи циљ просторног развоја јесте повећање нивоа социо-економске развијености и смањење разлика у економском и социјалном погледу; активирање територијалног капитала Општине упоредо са јачањем полицентризма; јачање позиције сеоских насеља уз већу улогу у оквиру заједнице насеља; одрживо коришћење и заштита природних ресурса; заштита природног, културног наслеђа, предела и животне средине.

Посебни циљеви просторног развоја, уређења, развоја и заштите подручја Општине, који ће бити разрађени кроз циљеве развоја по појединим областима, су:

- развој саобраћаја - саобраћајно отварање и функционално интегрисање са општинама у окружењу, као и повећање доступности планинских и периферних делова општине;
- развој инфраструктуре (водопривредне, телекомуникационе, комуналне и др.) у циљу побољшања квалитета живота становништва;
- јачање руралних подручја уз функционално повезивање са центрима заједнице насеља сагласно територијалним могућностима и функцијским капацитетима издвојених центара/насеља;
- побољшање квалитета живота грађана, односно побољшање услуга и доступности јавних служби са акцентом на становништво руралног подручја;
- превенција и заштита животне средине како би се унапредило стање животне средине, а код имплементације планских решења избегли негативни утицаји на животну средину.

САОБРАЋАЈНИ СИСТЕМИ

Општина Ивањица од Београда је удаљена 224 km. Државним путевима I и II реда остварује везу са околним општинама и излаз на остале Државне путеве. У категорији државних путева II реда у обухвату ППО Ивањица је и државни пут II реда 227б (Лучка Река – Луке – Каона) у дужини од 16 km; 10,5 km са асфалтним коловозним застором, 5,5 km са туцаничким коловозним застором.

Државни путеви II реда су, са изузетком појединих асфалтираних деоница, незадовољавајућег квалитета, без решеног одводњавања и саобраћајне опреме. Поједине деонице које прелазе преко гребена су зими непроходне.

Потенцијали за развој путне мреже и одвијање друмског саобраћаја:

- повезаност са градовима/општинским центрима у окружењу;
- постојећа изграђена саобраћајна инфраструктура;
- положај на траси планираног инфраструктурног коридора Београд - Јужни Јадран, деоница Пожега - Бољаре (граница са Црном Гором) (Е-763).

Унапређење саобраћајне инфраструктуре односи се на разне приоритете од којих је један и завршетак радова на деоници државног пута II реда Р-227б Луке – Горњи Дубац – Каона.

Ограничења за развој путне мреже и одвијање друмског саобраћаја:

- незадовољавајући квалитет државних путева II реда (деонице са туцаничким коловозним застором);
- незадовољавајућа густина и лош квалитет општинске (локалне) путне мреже;
- конфигурација терена која отежава изградњу и одржавање општинске (локалне) путне мреже и њихову малу искоришћеност услед слабе насељености;
- лоше каракеристике уличне мреже и лоша регулација саобраћаја;
- нерешено питање паркирања на територији градског језгра;
- недостатак локалних финансијских средстава за изградњу саобраћајне инфраструктуре.

Циљеви развоја саобраћаја:

- саобраћајно отварање подручја - изградњом аутопута Београд-Јужни Јадран, квалитетнијим повезивањем са мрежом државних путева Републике Србије и активирањем војног аеродрома Сјеница за цивилне намене;
- подизање квалитета саобраћајне инфраструктуре у циљу равномерног економског и друштвеног развоја Општине;
- модернизација техничко-експлоатационих карактеристика државних путева I и II реда;
- обезбеђивање проходности и безбедности саобраћаја на путевима током целе године;
- боља приступачност руралног подручја - изградња деоница општинских путева са савременим коловозом; стварање услова за бољи живот сеоског становништва и за развој туризма;
- стварање услова за подстицај развоју туризма и промоцији вредности Парка природе „Голија” кроз изградњу нових путева на територији Парка природе;
- растерећење централне градске зоне;
- побољшање мреже линија јавног превоза путника која омогућава и подстиче планирану организацију мреже насеља;
- развој пешачког и бициклистичког саобраћаја;
- смањење штетних утицаја саобраћаја на животну средину;
- изградња пратећих путних садржаја (аутобуске станице; путне базе за редовно и зимско одржавање путева; станице за снабдевање горивом и др.).

ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

Саобраћај

- завршетак радова на деоницама државних путева II реда (изградња деоница пута са савременим коловозом) на територији општине Ивањица за правце:

- деоница државног пута II реда Р227б Луке – Горњи Дубац – Каона;

- реализацију осталих општинских путева којима се повезују насеља која немају везу са општинским центром.

СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

За потребе прибављања земљишта експропријацијом, односно проглашењем јавног интереса мора се радити Урбанистички план (план са регулационом разрадом) у којем је могућа идентификација конкретних катастарских парцела са прецизно утврђеном наменом.

1.4. ПРЕГЛЕД КАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ПЛАНА

Општина Ивањица припада Моравичком округу, налази се у југозападном делу Србије познатом као Старовлашко-Рашка Висија, заједно са градом Чачак, и општинама Лучани и Горњи Милановац прирада Моравичком управном округу.

Територија општине има површину 1.090 km^2 и шеста је по величини у Србији. Граничи се са територијом града Нови Пазар, општинама Сјеница, Нова Варош, Ариље, Лучани, града Краљево и општине Рашка.

Општина Ивањица има 48 насеља. Поред Ивањице, центри месних заједница су: Буковица, Прилике, Брусник, Лиса, **Луке**, Осоница, Међуречје, Девићи, Остатија, Придворица, Средња Река, Кушићи, Брезова, Ковиље, Братљево, Мочиоци, Опаљеник и Ерчеге.

1.4.1. Природне карактеристике општине

<u>Морфолошке карактеристике</u>

Општина се налази у брдско-планинском подручју оивичена планинским венцима Голије, Јавора и Мучња и испресецана речним водотоковима. Планине су доминантан облик рељефа у овом крају, а временом настанка, геолошким саставом и правцем пружања припадају динарском типу планина. Планина Голија је уредбом Владе РС проглашена Националним парком природе, а одлуком УНЕСКО-а подручјем биосфере. Највиши врх је Јанков камен на 1833 метра, и то је једна од најлепших и шумом најбогатијих планина у Србији. Јавор обухвата простор између река Тисовице, Увца, Брњице и Ношнице. Ношница је природна граница између Јавора и Голије, а највиши врх је Василин врх од 1520 метара. Мучањ се својим обронцима уздиже изнад Пресјечке реке, Великог Рзава и Грабовице. Највиши врх је Јеринин град на 1534 метра, крењачког је састава. Чемерница се простире између Мучња, Јавора и Тисовице, Пресјечке реке и Увца. То је кречњачка висораван са највишим врхом Белом стеном од 1482 метра. Чемерно се пружа од запада ка истоку у дужини од око 21 km. Највиши врх је Смрдључ на висини од 1579 метара. Радочело је планина на левој страни реке Ибар, око 12 km западно од варошице Ушће.

Подручје унутар граница Плана у морфолошком погледу припада планинском терену, са распоном апсолутних кота од 830-952mnv. На предметном подручију дефинисано је постојање повремено активних јаруга различитих димензија. Првобитна морфологија терена измењена је дуж трасе постојеће саобраћајнице што се огледа усецањем и насипањем за потребе изградње саобраћајнице. На измене првобитне морфологије у мањем делу терена утицала је и појава клизања терена.

Геолошка грађа терена

Терен до дубине истраживања (13 m) изграђују седименти кредне и квартарне старости.

Квартар

Квартарни седименти представљени су продуктима падинских процеса, делувијумом и дробином. Такође, у долини Лучке реке заступљени су алувијални седименти.

Креда

Кредни седименти представљени су кречњацима, пешчарима и флишом. Кречњаци, пешчари и флиш одликују се добрим физичко-механичким карактеристикама. У приповршиснком делу члана су различито физичко-хемијски измењени.

Палеозик – Карбон

Седименти палеозоика представљени су шкриљцима. У већем делу терена ови седименти прекривени су млађим квартарним наслагама. У приповршинским деловима су јаче испуцали, знатно умањених физичко-механичких карактеристика и склони клизању. Пројектовање саобраћајнице и путних објеката у овом делу захтева разматрање превентивних геотехничких мера заштите стабилности ископа/усека и природних падина и контролисано дренирање атмосферских вода са падине.

Инжењерско-геолошке карактеристике

Природни системи и ресурси са територије општине Ивањица припада геотектонској целини „Вардарска зона” чији је највећи део изграђен је од творевина палеозојске старости – карбонских кристаластих шкриљаца. У датом комплексу стена преовлађују филити у смени са серидитским стенама. Знатна је заступљеност и кварцних конгломерата и кварцита. Творевине „Вардарска зоне” су тектонски веома оштећене, посебно палеозојски шкриљци. Дуж крупних раседа предиспониране су речне долине. Камени кречњак у Рашчићима се користи за изградњу путева и градњу објеката. Налазиште филита у месту Мађе познато је као „Мађански камен" и користи се као кровни покривач. Налазиште украсног камена је регистровано у Лукама. Рељеф општине Ивањица се одликује морфолошком и морфометријском разноврсношћу, појавама и облицима који су карактеристични за брдско-планинске терене. Преко 90% територије Општине се простире на висини од преко 600 m н.в. Планине представљају доминантан облик рељефа, а временом настанка, геолошким саставом и правцем пружања припадају динарском типу (Голија, Чемерница, Кукутница, Чемерно, Радочело). Морфологија речних долина је директна последица геолошког састава и у мањој мери структурно тектонских односа. Речне долине се карактеришу појавама бројних тераса различите висине, при чему материјал који их гради представља средину у оквиру које се одвијају секундарни морфолошки процеси. Ови процеси се јављају у оквиру релативно дебелог слоја распаднуте матичне стене и најчешће представљају процесе који за последицу имају изразито јаружање с једне стране и редепоновање материјала на погодним местима с друге.

Делувијална земљишта регистрована су у долини Лучке реке. Као и алувијална земљишта, најчешће се користе за пољопривредну производњу. Дистрични ранкери (кисело хумусно-силикатно земљиште) и кисело смеђе земљиште на палеозојским шкриљцима, флишу и пешчару доминирају у брдскопланинском појасу од 500-1000 m н.в. Заступљено је на десној страни

Моравице, у сливу Лучке и Осоничке реке. Кисела хумусно-силикатна земљишта имају мањи производни потенцијал. То су шумска станишта, а вегетација штити земљиште од ерозије. Кисела хумусно-силикатна земљишта на палеозојским шкриљцима, флишу и пешчару на мањим нагибима, еволуирају у стадијум киселог земљишта. У односу на ранкере, карактерише их већа дубина. Већи садржај глине и већа дубина земљишта обезбеђују боље задржавање воде и мезофилније услове. Кисела смеђа земљишта у брдско-планинском и планинском појасу типична су шумска земљишта. Шумске врсте дрвећа на овим земљиштима имају релативно високу продуктивност.

Од савремених геодинамичких процеса и појава унутар граница Плана заступљени су делувијални, пролувијални, процес површинског распадања (физичко-хемијске деградације) и процес клизања.

Делувијални процес је изражен на падинама, а продукт је планарног спирања. Продукт делувијалног процеса је делувијум који је најчешће изргађен од песковито прашинасте глине или глине са дробином различите крупноће.

Пролувијални процес се одвија дуж трасе повремених токова (јаруга). Ови токови су најчешће бујичног карактера. Овим процесима у доњим деловима водотока настају пролувијалне лепезе. У оквиру лепеза је несортиран материјал, полузаобљених и незаобљених ивица, различите крупноће и веома хетерогеног петрографског састава.

Флувијалним процесом настали су алувијални седименти дуж тока Лучке реке. Продукт ових процеса су наслаге шљункова, пескова и прашинасто глиновитих седимената.

Процес клизања мањих размера дефинисан је на местима где је терен изграђен од алевролита и глинаца преко којих се налази слој глиновите дробине или делувијума. Овом процесу највише су допринели различита филтрациона својства средина које изграђују терен, нагиб слојева као и неадекватан нагиб усецања косине.

Процес физичко - хемијске деградације – услед дејства атмосферилија полако али стално долази до разарања структуре седимената који изграђују приповршинске делове терена што за последицу има појаву елувијума/делувијума и дробине различите дебљине на површини терена. на површини терена.

На основу резултата свих изведених истраживања, морфолошких карактеристика, геолошке грађе, савремених геодинамичких процеса и појава, хидрогеолошких својстава и антропогеног утицаја могу се дати опши инжењерскогеолошки услови за изградњу саобраћајнице и путних објеката унутар граница Плана:

- Нивелета новопланираних саобраћајница треба да прати изохипсе терена (вођење паралелно са изохипсама),
- Апс.коту нивелете пројектовати тако да се избегну велика засецања, како не би дошло до покретања материјала у засеку. Уколико не могу да се избегну велика засецања неопходно је разматрати потребу за трајном заштитом косина,
- У деловима где траса прелази преко јаруге пројектно решење усвојити на основу димензија јаруге. Прелазак је могућ насипом код ужих и плићих јаруга. У овом случају пројектовати одговарајући бетоснки пропуст у трупу насипа који би проводио повремене бујичне токове. Код дубљих и ширих јаруга пројектовати мостовску конструкцију,
- У деловима где траса саобраћајнице прелази преко нестабилних падина и клизишта пројектно решење прилагодити условима на терену. У зависности од тога да ли је саобраћајница пројектована по ножичном, средишњем делу или у зони ожиљка клизишта размотрити начин санације у циљу обезбеђења трајне стабилности терена у зони саобраћајнице,
- У деловима где је траса пројектована на насипу или делом у насипу а делом у засеку посебну пажњу посветити стабилности косина и одводњавању насипа,

- Пре почетка изградње саобраћајнице неопходно је извршити уклањање приповршинског дела терена променљивих карактеристика (просечно око 0.3m), а након тога се може приступати њиховој изградњи, а у свему према резултатима добијеним инжењерскогеолошким истраживањима терена и дефинисаним условима,
- Са саобраћајних површина је неопходно обезбедити брзо и ефикасно прикупљање атмосферилија и њихово контролисано одвођење из зоне саобраћајнице,
- За више нивое пројектовања неопходно је извршити наменска истраживања терена дуж трасе саобраћајнице и на локацијама путних објеката како би се дефинисали физичко-механички параметри тла и на основу конкретних прорачуна дали геотехнички услови за израдњу саобраћајнице и путних објеката.

Хидрографске карактеристике

Речни систем општине и њене околине чине брзе планинске реке Моравица, Студеница и Ношница, са својим притокама. Слив Моравице и слив Студенице, међусобно су одвојени масивима и обронцима Голије и физички нису у контакту. Ипак, оба сливна подручјасе простиру на терену са надморским висинама преко 500 m, већином и преко 700 m и спадају у чист салмонидни регион.

Река Моравица раздваја планинске масиве Голије и Јавора, а образују је, испод Глеђице, Голијска река и Јабуковачки поток. Она у свој ток, са леве стране, прима реку Ношницу код Међуречја, реку Буковицу код Буковице и реку Грабовицу, док са десне стране прима реке Пакашницу, Лучку, Лишанску и Марину, као и Мањански и Будожељски поток.

Само извориште реке Моравице се налази испод највиших врхова Голије са северне стране. Река даље тече на север и прима знатан број десних и левих притока. Корито реке је засуто шљунковитим наносом и већим делом деградирано услед веома израђене ерозије и бујичних карактера водотока. Ширина корита под водом се креће од 2 до 3 метра у горњем току, па чак и до 10 метара на изласку са територије Општине. Количина воде варира од 30 до 1.200 l/s, док се за време периода великих киша количина воде повећа и за око 100 пута.

Хидролошке карактеристике

Приповршинске, јако деградиране, стенске масе имају развијен интергрануларни тип порозности и њихова водопропусност највише зависи од степена распаднутости. Дубљи делови терена су условно безводни. Појава подземне воде везана је за предиспониране правце гравитационог кретања физички слободне воде - веће пукотине и крупније раседне зоне.

Процедне воде оцеђују се за релативно кратко време. Смер понирања воде је претежно вертикално и гравитационо низ падину идући ка водонепропусној подлози. У периодима високих падавина и топљења снега, када се велика количина воде инфилтрира у терен, долази до водозасићења приповршинских делова терена које тада имају функцију хидрогеолошког колектора – резервоара. Локални ерозиони базис ка коме гравитирају све подземне воде је у нивоу дна падине.

Појава подземне воде дуж падина може негативно да утиче на стање стабилности дела терена изграђеног од шкриљаца у основи, нарочито у фазама интензивног колебања током обилних падавина. Периоди са максималним падавинама или лаганим топљењем снежног покривача, нарочито су критични фактори за појаве нестабилности на падинама

Климатске карактеристике

Према географској ширини, Ивањица и њена околина би требало да имају умерено-континеталну климу, али су рељеф и биљни покривач утицали да скоро цео Моравички крај има планинску климу, са умерено топлим летима и хладним зимама са доста снежних падавина. Једино у долини Моравице је умерено-континентална клима.

Падавине су равномерно распоређене у току годишњих доба. Кише су честе у пролеће и јесен. Просечна годишња количина падавина: 920 mm. Ветрови су благи и доносе промену времена. Истичу се јужни ветар и северац. Јужни дува с краја зиме и почетком пролећа, па убрзава топљење снега. Северац дува током целе године, али знатно јаче зими. Овај ветар доприноси томе да и у најтоплијим летњим данима нема великих врућина.

Средња годишња температура изнси 9,30°C, најтоплији месец је јул са 18,80°C. Сушни период је током јул – август. Апсолутни температурни максимум износи 38,40°C, док је апсолутни температурни миниму: -25,20°C. Најхладнији месец је јануар са 1,30°C. Дебљина снежног покривача је 44 - 60 cm. Релативна влажност ваздуха износи 78,2 %.

Биодиверзитет

Шуме овог краја су богате лековитим биљем и шумским плодовима, као што су боровнице, јагоде, купине, малине и сл. Велики број јестивих гљива, такође, успева на овим просторима, а од важних се издвајају вргањ, смрчак, рудњача, поповача, лисичарка и млечњача. Од основног шумског биља овог подручја, издвајају се леска, дрен, глог, клека и зеленика, док се на Голији може наћи и црвена зова.

Шуме обилују крупном и ситном дивљачи, што представља изузетно добар потенцијал за развој ловног туризма. На предметном подручју се могу наћи лисице, зечеви, куне, срне, јазавци, дивље свиње, дивље коке, орлови, сове, кобци и др. На Голији се могу наћи и медведи и фазани. Планински брзи потоци и реке обилују разноврсном рибом, као што је пастрмка, младица, кркуш, мрена и клен.

Сеизмолошке карактеристике

Предметна локација, на олеатама макросеизмичког интензитета земљотреса, налази се у зони 7-8° MCS скале. Вредност хоризонталног убрзања осциловања тла у стени износи Acc=0.15g. Све вредности су за референтни период од 475 година. Величина коефицијента сеизмичког интензитета K_S дата је у табели:

Степен MCS	Ks
VIII	0.050

Природна добра

Завод за заштиту природе у условима 03 бр. 021-1349/3 од 10.12.2024. констатовао је да се простор за који се израђује План детаљне регулације, на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона - Ивањица, деоница Дубац - Луке, на територији општине Ивањица“ не налази се у оквиру заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, нити је у просторном обухвату утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије.

Завод је издао услове заштите природе:

1. Планирану намену површина одредити у складу са Просторним планом општине Ивањица

(„Службени лист Општине Ивањица“, број 3/2013).

2. Дефинисати инжењерскогеолошке услове којима ће се омогућити стабилност тла у току изградње и коришћења пута и спречити појава ерозије и инжењерскогеолошких процеса у непосредном окружењу;
3. Дефинисати одговарајуће поступке и мере за заштиту људи, животне средине, превенцију акцидената и умањење негативних ефеката приликом изградње и коришћења путева (нарочито буку, вибрације, светлосно загађење) у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009-др. закон, 72/2009-др. закон, 43/2011-УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018-др. закон и 95/2018 - др. закон). Извршити анализу трасе у смислу лоцирања тачака на којима се могу испољити негативни ефекти буке, па предвидети евентуалну изградњу посебних заштитних конструкција (заштитних застора);
4. Обезбедити очување карактеристичних природних елементе у структури предела (морфологија терена, водотокови, шуме, живице, засади, насеља, објекти и сл.).
5. Планом предвидети:
   - уређење саобраћајних комуникација на начин да се планирани саобраћајни правци повежу са постојећим у јединствен систем;
   - заштитни зелени појас дуж планираних саобраћајница у циљу умањења директних и индиректних негативних ефеката (прашине, буке, гасова);
   - усаглашавање новог зеленила са трасама подземних и надземних инсталација;
   - очување и заштиту високог зеленила и вреднијих примерака дендрофлоре (појединачна стабла и групе стабала), шумских екосистема и комплекса, ливада и пашњака. Уколико је неопходна сеча одраслих стабала, потребно је претходно прибавити дознаку ЈП „Србијашуме“;
   - да уколико се због изградње уништи постојеће јавно зеленило, оно се мора надокнадити под посебним условима и на начин који одређује јединица локалне самоуправе, сходно Закону о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009-др. закон, 72/2009-др. закон, 43/2011-УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018-др. закон и 95/2018 - др. закон);
6. За озелењавање користити аутохтоне врсте, најбоље прилагођене датим климатским и педолошким условима, обезбедити спровођење принципа повезаности и непрекидности зеленила у оквиру предметног подручја са зеленилом ширег просторног обухвата. Забрањено је коришћење инвазивних врста, као на пример: Acer negundo (јасенолисни јавор-негундовац), Amorpha fruticosa (багремац), Robinia pseudoacacia (багрем), Ailanthus altissima (кисело дрво), Fraxinus americana (амерички јасен), Fraxinus pennsylvanica (пенсилвански јасен), Celt is occidentalis (амерички копривић), Ulmus pumila (ситнолисни или сибирски брест), Prunus padus (сремза) и Prunus serotina (касна сремза), чије спонтано ширење угрожава природну вегетацију, као и врсте које су детерминисане као алергене (топола);
7. Обезбедити максимално очување и заштиту приобаља Лучке реке и њених притока. У том смислу ускладити планиране намене и активности у односу на плавну зону великих вода и приобалног земљишта;
8. Није дозвољено уклањање аутохтоне крајречне вегетације, нити промена физичке структуре обала;
9. Није дозвољено захватање воде и експлоатација грађевинског материјала (шљунка, песка и сл.) из корита Лучке реке;
10. Није дозвољено слободно депоновање отпада у/поред корита Лучке реке;
11. Планом предвидети да радови на чишћењу вегетације и уклањање станишних елемената који могу да послуже за гнежђење птица (појединачна стабла и жбунови), буду изведени пре периода за гнежђење птица (август - март), како делови станишта који ће бити уништени не би привлачили птице гнездарице и како би се смањио негативан утицај на птице;

12. Предвидети комплетну санацију и затрављивање свих површина деградираних током радова (Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон));
13. Предвидети да уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сагласно чл. 99. Закона о заштити природе, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица.

1.4.2. СТВОРЕНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Становање

Према попису становништва из 2011. године, на територији општине Ивањица живело је 31963 становника, док према последњем попису из 2022. године број становника у општини износи 27751.

У насељеном месту Луке према попису из 2022. живи 772 становника, док је према попицу из 2011. године у овом насељу живело 939 становника.

Саобраћајна мрежа

Општина Ивањица од Београда је удаљена 224 km. Државним путевима I и II реда остварује везу са околним општинама и излаз на остале Државне путеве. У категорији државних путева II реда у обухвату ППО Ивањица је и државни пут II реда 227б (Лучка Река – Луке – Каона) у дужини од 16 km; 10,5 km са асфалтним коловозним застором, 5,5 km са туцаничким коловозним застором;

Државни путеви II реда су, са изузетком појединих асфалтираних деоница, незадовољавајућег квалитета, без решеног одводњавања и саобраћајне опреме. Поједине деонице које прелазе преко гребена су зими непроходне.

План детаљне регулације ради се за потребе изградње и реконструкције државног пута IIA реда бр. 197 - Каона - Ивањица - Бук - Преко Брдо - Дуга Пољана - Расно - Карајукића Бунари - Угао - државна граница са Црном Гором.

Предмет реконструкције и изградње је деоница 19701 Каона (Горњи Дубац) - Ивањица (Каона), на делу Дубац – Луке. Планирана траса државног пута пролази кроз територију општине Лучани и територију општине Ивањица. На терену је реч о јединственом објекту-државном путу II А реда. Планским решењем планирана траса државног пута од km 0+000 до km 3+525 разрађује Планом детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Лучани и од km 3+525 до km 8+100 разрађује Планом детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица.

Водоснабдевање и канализациона мрежа

За потребе Плана добијени су услови ЈКП „Ивањица“ број 13-36/24 од 03.04.2024. године. На подручју обухваћеном планом не постоје инсталације јавног водоводна ни јавне канализације у надлежности ЈКП „Ивањица“, нити постоји могућност прикључења на исту.

Постојећи систем водоснабдевања (локални) омогућиће даљи независни развој насеља дуж предметног пута. У сеоским насељима, у непосредном окружењу плана, отпадне воде се одводе у септичке јаме (водонепропусне и преливне), напуштене копане бунаре или директно у водотоке.

Електроенергетска инфраструктура

У тренутку израде Плана детаљне регулације за изградњу и реконструкцију државног пута другог А реда бр. 197 Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, издати су услови од стране Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд – огранак Чачак бр. 160463-24 од 18.04.2024.год. и услови Електромрежа Србије А.Д. бр. 130-00-UTD-003-351/2024-002 од 22.04.2024. године.

У границама Планског обухвата, као и у његовој близини, нема високонапонских објеката напонског нивоа 110kV, 220kV и 400kV нити је планирана њихова изградња у наредном периоду.

У непосредној близини трасе планиране реконструкције државног пута другог А реда постоје изграђени електроенергетски објекти напонског нивоа 1 – 10kV:

1. Одвојни ДВ 10kV Васовићи изведен Ал/ч ужетом 3x50 mm2, који се укршта са трасом државног пута
2. Нисконапонска мрежа 1kV из ТС 10/0,4kV Крџићи изведена Ал/ч ужетом 4x50 mm2 и СКС каблом типа X00/O-A 3x70+50/8 mm2, која се на више места укршта са трасом државног пута.

Појединачни стубови далековода 10kV и нисконапонске мреже 1kV се налазе у зони будуће саобраћајнице обухваћене планским подручјем, те исте треба изместити поред саобраћајнице или извршити каблирање.

Телекомуникациона инфраструктура

Телеком Србија је издао услове број 145736/2-2024 од 24.04.2024. године за потребе израде Плана. На територији планског обухвата евидентирана је подземна претплатничка ТК мрежа. Постојећа подземна ТК мрежа се налази на дубини од 0,60 – 1,20 метара. На предметном подручју, у близини границе предметног плана, има постојећи РР систем и једна активна и планиране базне станице.

Термоенергетска инфраструктура

Према условима ЈП„Србијагаса“, број 06-01-11/1144/1 од дана 25.04.2025. године, добијених за израду ПДР, у оквиру плана нема изграђених гасовода и гасоводних објеката.

Културна добра

Увидом у документацију Завода у Краљеву, као и теренском проспекцијом утврђено је да у обухвату Плана није убележено постојање културног добра у складу са Законом о културном наслеђу (Сл. гласник РС 129/2021).

Обиласком терена потврђено је да непосредно уз леву страну пута Дубац - Луке налазе три спомен обележја ратницима који су живот изгубили у Великом и Другом светском рату:

- граница кат. парцела 538 и 3661 КО Луке, N: 4833766 E: 7446385
- граница кат. парцела 518 и 3661 КО Луке, N: 4833609 E: 7445747
- граница кат. парцела 1316, 1158/2 и 3661 КО Луке, N: 4832436 E: 7443849 i

- забрањено извођење радова на горе дефинисаним просторима.
- за све радове који могу утицати на горе наведене локације неопходно је прибавити посебне мере Завода у којима ће прецизно бити дефинисане мере заштите и очувања наведених спомен обележја.

Иако је извршена детаљна површинска проспекција терена археолошко наслеђе представља специфичан део културног наслеђа, па често није видљиво на површини терена и постаје видљиво тек током скидања површинских слојева земље. У циљу заштите археолошког

наслеђа за простор обухваћен Планом прописују се одредбе Закона о културном наслеђу чланови 30 и 31, ау вези са члановима 109 и 110 Законао културним добрима:

- Претходна заштита археолошких локалитета (евидентираних и неевидентараних) односно археолошког подручја је трајна.
- Ако се у току земљаних радова у оквиру Плана наиђе на археолошки локалитет или предмете извођач радова је дужан да без одлагања обуетави радове и обавести надлежну установу заштите и очувања културног наслеђа (завод у Краљеву) и предузме мере да се налаз не уништи и да се сачува па месту и положају у коме је откривен. Завод обавестити писаним путем у току истог дана на доступе мејлове.
- Уколико постоји опасност оштећења Завод може привремено обуставити радове док се на основу закона не утврди да ли откривена непокретност има својства културног добра. На основу ситуације Завод може издати додатне мере заштите налазишта и налаза.
- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за надзор, праћење, истраживање, чување, публиковање и излагање добра које ужива претходну заштиту, које се открије приликом земљаних радова, до предаје добра на чување овлашћеној установи заштите.
- Уколико се приликом археолошких истраживања нађе на грађевинске остатке од интереса за Републику Србију, надлежни Завод ће у договору са Републичким Заводом и надлежним Министарством културе израдити мере техничке заштите откривених остатака.
- Надзор над прописаним мерама врши Завод у Краљеву као територијално надлежна служба заштите. Завод може обуставити радове уколико се утврди да се не изводе у складу са издатим условима.

1.4.3. СТАЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Током израде Плана детаљне регулације разматрани су постојећи и потенцијални проблеми и ограничења животне средине, те су дефинисана одговарајућа планска решења која ће се позитивно одразити на свеукупни развој ширег окружења. У смислу одрживог развоја простора неопходно је усвојити најадекватнији начин коришћења природних ресурса и организовања простора, са циљем очувања природних вредности и унапређења животне средине.

Приликом израде Стратешке процене утицаја потребно је дати преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју за које се Извештај доноси. Анализа постојећег стања природне средине и оцена основних чиниоца животне средине представља један од кључних корака, који су потребни да би се постигли циљеви сваке стратешке процене утицаја на животну средину. Основне карактеристике постојећег стања дефинисане су на основу: постојећих планских докумената, информација добијених од стручних служби, доступне стручне и научне литературе, као и директним увидом у стање на терену. Да би се процена утицаја на животну средину правилно извршила, од велике важности је да се узму у обзир посебно природне компоненте подручја.

Анализа стања животне средине на подручју оштине Ивањица, као генерална процена општег стања животне средине, треба да обједини постојеће, парцијалне, методолошки просторно и временски несинхронизоване анализе и оцене стања и пружи стручну основу за планирање даљег урбаног и просторног развоја, уређење простора и заштита средине.

Квалитет животне средине на територији планског обухвата условљен је климатским, географским, геоморфолошким карактеристикама. У току поступка стратешке процене утицаја на животну Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ нису

вршена додатна или циљана мерења и мониторинг квалитета чинилиаца животне средине на предметном простору.

Квалитете чинилаца животне средине у границама Плана може се проценити на основу постојећих података делимичног мониторинга као и опсервацијом на терену и идентификацијом извора загађивања.

Ваздух

За територију оштине Ивањица извршено је испитивање квалитета ваздуха у насељеном месту Ивањица у периоду од 01.02.2023. до 01.03.2023. године. Узорковање је извршено на два мерна места на локацијама:

- ММ 1 - мемо место 1 - објекат Техничке школе Ивањица, Миће Матовића 2, Ивањица;
- ММ 2 - мерно место 2 - објекат Дома здравља Ивањица, 13. септембра 39, Ивањица.

мерних места:

- ММ 1:43,582445 °Н и 20,228890 °Е;
- ММ 2:43,587724 °Н и 20,226001 °Е.

Слика бр. 2: Микролокација ММ 1

Слика бр. 3: Микролокација ММ 2

Слика бр. 1: Макролокација насељеног места Ивањица са означеним мерним местима
Резултати мерења квалитета ваздуха у Ивањици у периоду од 01.02.2023. до 01.03.2023. године

Стање узорака: раствори за апсорпцију SO_2, филтери за одређивање чађи и аероседименти за одређивање таложних материја. Метеоролошки услови током узорковања су приказани на следећим дијаграмима:

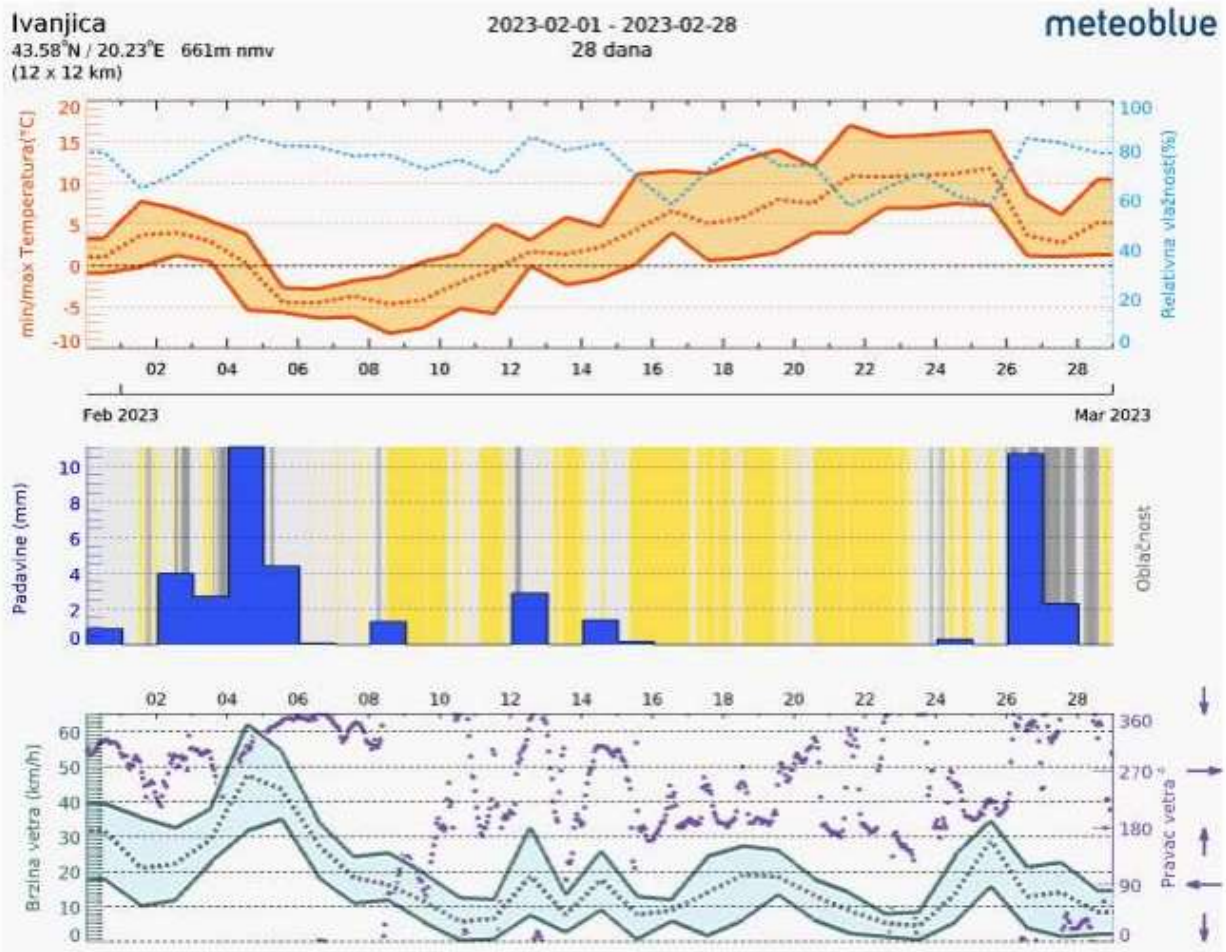

Табела бр. 2: Измерене вредности SO_2 са мерном несигурношћу (МН), периодом усредњавања и граничном вредношћу

СУМПОР ДИОКСИД SO_2		Период усредњавања		Један дан	
Период узорковања	ММ1		ММ2		Гранична Вредност [bg/m³]
	Идентификациони број узорка	Измерена вредност ± МН [bg/m³]	Идентификациони број узорка	Измерена вредност , ± МН [bg/m³]	
01/02.02.2023.	0102/23-113- 1	< 20	0102/23-113- 3	< 20	
02/03.02.2023.	0102/23-113- 5	< 20	0102/23-113- 7	< 20	
03/04.02.2023.	0102/23-113- 9	< 20	0102/23-113- 11	< 20	
04/05.02.2023.	0102/23-113- 13	< 20	0102/23-113- 15	< 20	
05/06.02.2023.	0102/23-113- 17	< 20	0102/23-113- 19	< 20	
06/07.02.2023.	0102/23-113- 21	< 20	0102/23-113- 23	< 20	
07/08.02.2023.	0102/23-113- 25	< 20	0102/23-113- 27	< 20	
08/09.02.2023.	0102/23-113- 29	< 20	0102/23-113- 31	< 20	
09/10.02.2023.	0102/23-113- 33	< 20	0102/23-113- 35	< 20	
10/11.02.2023.	0102/23-113- 37	< 20	0102/23-113- 39	< 20	
11/12.02.2023.	0102/23-113- 41	< 20	0102/23-113- 43	< 20	
12/13.02.2023.	0102/23-113- 45	< 20	0102/23-113- 47	< 20	
13/14.02.2023.	0102/23-113- 49	< 20	0102/23-113- 51	< 20	
14/15.02.2023.	0102/23-113- 53	< 20	0102/23-113- 55	< 20	
15/16.02.2023.	0102/23-113- 57	< 20	0102/23-113- 59	< 20	***125***
16/17.02.2023.	0102/23-113- 61	< 20	0102/23-113- 63	< 20	
17/18.02.2023.	0102/23-113- 65	< 20	0102/23-113- 67	< 20	
18.19.02.2023.	0102/23-113- 69	< 20	0102/23-113- 71	< 20	
19/20.02.2023.	0102/23-113- 73	< 20	0102/23-113- 75	< 20	
20/21.02.2023.	0102/23-113- 77	< 20	0102/23-113- 79	< 20	
21/22.02.2023.	0102/23-113- 81	< 20	0102/23-113- 83	< 20	
22/23.02.2023.	0102/23-113- 85	< 20	0102/23-113- 87	< 20	
23/24.02.2023.	0102/23-113- 89	< 20	0102/23-113- 91	< 20	
24/25.02.2023.	0102/23-113- 93	< 20	0102/23-113- 95	< 20	
25/26.02.2023.	0102/23-113- 97	< 20	0102/23-113- 99	< 20	
26/27.02.2023.	0102/23-113- 101	< 20	0102/23-113- 103	< 20	
27/28.02.2023.	0102/23-113- 105	< 20	0102/23-113- 107	< 20	
28/01.03.2023.	0102/23-113- 109	< 20	0102/23-113- 111	< 20	

SUMPOR-DIOKSID (SO_2)			Period usrednjavanja		Jedan dan	
Period uzorkovanja	MM 1		MM 2			Granična vrednost [μg/m³]
	Identifikacioni broj uzorka	Izmerena vrednost ± MN [μg/m³]	Identifikacioni broj uzorka		Izmerena vrednost ± MN [μg/m³]	
01/02.02.2023.	0102/23-113- 1	< 20	0102/23-113- 3		< 20	125
02/03.02.2023.	0102/23-113- 5	< 20	0102/23-113- 7		< 20	
03/04.02.2023.	0102/23-113- 9	< 20	0102/23-113- 11		< 20	
04/05.02.2023.	0102/23-113- 13	< 20	0102/23-113- 15		< 20	
05/06.02.2023.	0102/23-113- 17	< 20	0102/23-113- 19		< 20	
06/07.02.2023.	0102/23-113- 21	< 20	0102/23-113- 23		< 20	
07/08.02.2023.	0102/23-113- 25	< 20	0102/23-113- 27		< 20	
08/09.02.2023.	0102/23-113- 29	< 20	0102/23-113- 31		< 20	
09/10.02.2023.	0102/23-113- 33	< 20	0102/23-113- 35		< 20	
10/11.02.2023.	0102/23-113- 37	< 20	0102/23-113- 39		< 20	
11/12.02.2023.	0102/23-113- 41	< 20	0102/23-113- 43		< 20	
12/13.02.2023.	0102/23-113- 45	< 20	0102/23-113- 47		< 20	
13/14.02.2023.	0102/23-113- 49	< 20	0102/23-113- 51		< 20	
14/15.02.2023.	0102/23-113- 53	< 20	0102/23-113- 55		< 20	
15/16.02.2023.	0102/23-113- 57	< 20	0102/23-113- 59		< 20	
16/17.02.2023.	0102/23-113- 61	< 20	0102/23-113- 63		< 20	
17/18.02.2023.	0102/23-113- 65	< 20	0102/23-113- 67		< 20	
18.19.02.2023.	0102/23-113- 69	< 20	0102/23-113- 71		< 20	
19/20.02.2023.	0102/23-113- 73	< 20	0102/23-113- 75		< 20	
20/21.02.2023.	0102/23-113- 77	< 20	0102/23-113- 79		< 20	
21/22.02.2023.	0102/23-113- 81	< 20	0102/23-113- 83		< 20	
22/23.02.2023.	0102/23-113- 85	< 20	0102/23-113- 87		< 20	
23/24.02.2023.	0102/23-113- 89	< 20	0102/23-113- 91		< 20	
24/25.02.2023.	0102/23-113- 93	< 20	0102/23-113- 95		< 20	
25/26.02.2023.	0102/23-113- 97	< 20	0102/23-113- 99		< 20	
26/27.02.2023.	0102/23-113- 101	< 20	0102/23-113- 103		< 20	
27/28.02.2023.	0102/23-113- 105	< 20	0102/23-113- 107		< 20	
28/01.03.2023.	0102/23-113- 109	< 20	0102/23-113- 111		< 20	

Табела бр. 3: Измерене вредности чађи са мерном несигурношћу (МН), периодом усредњавања и максимално дозвољеном концентрацијом (МДК)

ČAĐ			Period usrednjavanja		Jedan dan		
Period uzorkovanja	MM 1			MM 2			Maksimalno dozvoljena koncentracija [µg/m³]
	Identifikacioni broj uzorka		Izmerena vrednost ± MN [µg/m³]	Identifikacioni broj uzorka		Izmerena vrednost ± MN [µg/m³]	
01/02.02.2023.	0102/23-113-	2	**50,77 ± 8,63**	0102/23-113-	4	36,95 ± 6,28	**50**
02/03.02.2023.	0102/23-113-	6	39,33 ± 6,69	0102/23-113-	8	**53,28 ± 9,06**	
03/04.02.2023.	0102/23-113-	10	**69,65 ± 11,84**	0102/23-113-	12	47,46 ± 8,07	
04/05.02.2023.	0102/23-113-	14	**63,34 ± 10,77**	0102/23-113-	16	**68,24 ± 11,60**	
05/06.02.2023.	0102/23-113-	18	**56,17 ± 9,55**	0102/23-113-	20	**50,34 ± 8,56**	
06/07.02.2023.	0102/23-113-	22	39,65 ± 6,74	0102/23-113-	24	**74,53 ± 12,67**	
07/08.02.2023.	0102/23-113-	26	**57,76 ± 9,82**	0102/23-113-	28	**67,69 ± 11,51**	
08/09.02.2023.	0102/23-113-	30	**59,45 ± 10,11**	0102/23-113-	32	35,68 ± 6,07	
09/10.02.2023.	0102/23-113-	34	**62,99 ± 10,71**	0102/23-113-	36	**64,76 ± 11,01**	
10/11.02.2023.	0102/23-113-	38	**51,15 ± 8,70**	0102/23-113-	40	**62,87 ± 10,69**	
11/12.02.2023.	0102/23-113-	42	46,08 ± 7,83	0102/23-113-	44	38,28 ± 6,51	
12/13.02.2023.	0102/23-113-	46	**52,15 ± 8,87**	0102/23-113-	48	**66,73 ± 11,34**	
13/14.02.2023.	0102/23-113-	50	**67,25 ± 11,43**	0102/23-113-	52	**66,60 ± 11,32**	
14/15.02.2023.	0102/23-113-	54	**52,58 ± 8,94**	0102/23-113-	56	49,69 ± 8,45	
15/16.02.2023.	0102/23-113-	58	**64,14 ± 10,90**	0102/23-113-	60	**58,98 ± 10,03**	
16/17.02.2023.	0102/23-113-	62	44,66 ± 7,59	0102/23-113-	64	**73,91 ± 12,56**	
17/18.02.2023.	0102/23-113-	66	**71,39 ± 12,14**	0102/23-113-	68	46,10 ± 7,84	
18.19.02.2023.	0102/23-113-	70	39,87 ± 6,78	0102/23-113-	72	43,95 ± 7,47	
19/20.02.2023.	0102/23-113-	74	**54,09 ± 9,20**	0102/23-113-	76	**66,34 ± 11,28**	
20/21.02.2023.	0102/23-113-	78	**52,38 ± 8,90**	0102/23-113-	80	**55,56 ± 9,44**	
21/22.02.2023.	0102/23-113-	82	46,14 ± 7,84	0102/23-113-	84	35,86 ± 6,10	
22/23.02.2023.	0102/23-113-	86	**66,45 ± 11,30**	0102/23-113-	88	**50,46 ± 8,58**	
23/24.02.2023.	0102/23-113-	90	41,04 ± 6,98	0102/23-113-	92	**61,98 ± 10,54**	
24/25.02.2023.	0102/23-113-	94	**69,43 ± 11,80**	0102/23-113-	96	**52,25 ± 8,88**	
25/26.02.2023.	0102/23-113-	98	**64,53 ± 10,97**	0102/23-113-	100	37,15 ± 6,32	
26/27.02.2023.	0102/23-113-	102	42,30 ± 7,19	0102/23-113-	104	**67,57 ± 11,49**	
27/28.02.2023.	0102/23-113-	106	48,72 ± 8,28	0102/23-113-	108	40,03 ± 6,81	
28/01.03.2023.	0102/23-113-	110	35,71 ± 6,07	0102/23-113-	112	**60,52 ± 10,29**	

Табела бр. 4: Измерене вредности таложних материја са садржајем тешких метала са мерном несигурношћу (МН), периодом усредњавања и максимално дозвољеном вредношћу (МДВ)

Period merenja		Zagađujuće materije	Jedinica mere	Maksimalno dozvoljena vrednost(MDV)	Rezultati po mernim mestima	
Datum	Vreme usrednjavanja				Tehnička škola	Dom zdravlja
					0102/23-113-113	0102/23-113-114
01.02.2023.-01.03.2023.	Mesec dana	Ukupne taložne materije	mg/m^2/dan	450	256,23 ± 78,85	311,52 ± 92,61
		Rastvorne taložne materije		/	184,25 ± 54,78	204,63 ± 60,84
		Nerastvorne taložne materije		/	80,98 ± 24,08	106,89 ± 31,78
Teški metali u taložnim materijama						
01.02.2023.-01.03.2023.	Mesec dana	Olovo - (Pb)	mg/m^2/dan	/	< 0,07	< 0,07
		Kadmijum – Cd		/	< 0,03	< 0,03
		Cink - Zn		/	< 0,02	< 0,02

СУМПОР ДИОКСИД

- УСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као гранична вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (сумпор диоксид) на свим мерним местима за свих 28 дана мерења. Сви резултати мерења са проширеном мерном несигумошћу се налазе унутар (испод горње) границе спецификације са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност.

ЧАЂ

ММ 1

- УСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 1 за 6 од 28 дана мерења. Ови резултати мерења са проширеном мерном несигурношћу се налазе унутар (испод горње) границе спецификације са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност.
- УСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 1 за 4 од 28 дана мерења. Усаглашеност се не може потврдити са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност, тј. постоји могућност да се резултат мерења нађе и изван (изнад горње) границе спецификације.
- НЕУСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 1 за 9 од 28 дана мерења. Неусаглашеност се не може потврдити са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност, тј. постоји могућност да се резултат мерења нађе унутар (испод горње) границе спецификације.
- НЕУСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 1 за 9 од 28 дана мерења. Сви резултати

мерења са проширеном мерном несигурношћу се налазе изван (изнад горње) границе спецификације са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност.

ММ 2

- УСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 2 за 6 од 28 дана мерења. Ови резултати мерења са проширеном мерном несигурношћу се налазе унутар (испод горње) границе спецификације са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност.
- УСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 2 за 4 од 28 дана мерења. Усаглашеност се не може потврдити са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност, тј. постоји могућност да се резултат мерења нађе и изван (изнад горње) границе спецификације.
- НЕУСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 2 за 6 од 28 дана мерења. Неусаглашеност се не може потврдити са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност, тј. постоји могућност да се резултат мерења нађе унутар (испод горње) границе спецификације.
- НЕУСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (чађ) на ММ 2 за 12 од 28 дана мерења. Сви резултати мерења са проширеном мерном несигурношћу се налазе изван (изнад горње) границе спецификације са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност.

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

- УСАГЛАШЕНО са захтевима (дефинисаним као максимално дозвољена вредност у Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, „ Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за испитивани параметар (укупне таложне материје) на свим мерним местима за месец дана мерења. Ови резултати мерења са проширеном мерном несигурношћу се налазе унутар (испод горње) границе спецификације са нивоом поверења од 95 % за проширену мерну несигурност.

ОЛОВО, КАДМИЈУМ И ЦИНК

- за олово, кадмијум и цинк у таложним материјама не постоје референтне вредности прописане Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (“Сл. гласник РС”, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013).

Морамо напоменути да су наведене локације знатно удаљене и нису веродостојне за дато планско подручје.

У постојећем стању постојећи пут незадовољава критеријумме државног пута и на њему је отежано безбедно и ефикасно одвијање саобраћаја. Пут је уског попречног профила, и на овом делу егзистира као макадамски пут. Саобраћајница тренутно није веома фреквентна, тако да ни емисија продуката сагоревања горива у моторима није велика. Емисије полутаната из домаћинстава нема, из разлога што у непосредном окружењу нема толико заступљеног становања. На основу изнетих чињеница може се констатовати да квалитет ваздуха није у великој мери загађен.

Вода

Највећи извори загађивања вода (површинских и подземних) проистичу од степена социо-економске (не)развијености одређеног подручја. То се у највећој мери односи на одсуство већих индустријских објеката који представљају главне изворе загађивања вода, како површинских тако и подземних. Слаба насељеност подручја такође утиче на квалитет вода. Неповољност представљају дисперзно размештена насеља, села разбијеног типа са великим бројем заселака, што је повезано са морфолошким карактеристикама терена, која, између осталог, отежавају изградњу водоводне и канализационе мреже.

Површински водни ресурси су угрожени на више начина: изливањем отпадних вода из насеља (комуналне отпадне воде, атмосферске воде са саобраћајница) и индустрије без претходног третмана, применом хемијских препарата у пољопривреди, депоновањем смећа у долинама река, и др. Отпадне воде из производих капацитета се најчешће без претходног третмана испуштају у реке (главни реципијенти загађених вода). Угроженост вода због загађења са саобраћајница је локалног карактера. Највеће еколошко оптерећење догађа се у зимским месецима услед отицања воде с повишеним концентрацијама соли (употреба соли код одржавања путева).

Према подацима Републичког хидрометеоролошког завода из Хидролошког годишњака површинских вода у следећим табелама приказани су водостаји (cm) и протоци (m^3/s) реке Моравице са станице Градина за 2024. годину.

Станица: **Градина** — Кота "0" (m н.J.м.) - ПН: 377.63
Река: **Моравица** — Удаљеност од ушћа (km): 29.5
Шифра: 99079 — Површина слива (km^2): 735

ВОДОСТАЈИ ЗА 2024. ГОДИНУ (cm)

ДАН	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	98	100	94	107	100	96	79	74	71	82	75	100
2	101	100	94	107	103	94	89	75	70	79	75	98
3	99	99	94	106	104	95	95	78	70	77	75	94
4	100	99	94	105	115	94	86	76	70	82	75	94
5	100	99	93	104	112	93	83	74	73	85	75	93
6	99	99	94	103	108	93	81	73	70	83	75	93
7	102	99	96	102	106	90	79	73	70	81	75	110
8	120	99	101	101	106	89	78	72	70	79	75	103
9	113	99	100	100	106	91	78	72	70	78	75	97
10	109	98	99	100	109	88	77	72	79	76	75	96
11	106	98	101	98	105	87	77	72	90	76	76	94
12	105	100	113	98	104	87	76	71	81	77	76	95
13	104	101	118	98	104	86	76	71	79	78	76	92
14	102	100	115	97	103	92	76	71	84	76	77	91
15	102	99	112	97	108	87	80	72	82	76	78	94
16	103	98	110	97	107	85	77	71	82	75	77	93
17	102	98	111	107	106	85	75	71	79	75	77	92
18	104	97	110	104	103	83	75	72	77	75	77	95
19	103	97	111	101	102	81	75	74	77	75	77	95
20	102	97	109	101	114	81	85	73	86	75	78	95
21	100	96	109	102	109	80	86	75	81	75	85	100
22	98	95	108	101	115	80	82	72	77	74	88	96
23	99	95	107	102	118	80	79	72	76	75	96	95
24	99	95	107	111	110	81	84	71	75	75	86	96
25	101	95	110	106	105	86	86	70	78	74	83	95
26	102	95	109	106	103	84	80	70	76	75	82	94
27	102	95	109	104	103	86	79	70	75	75	85	93
28	101	97	111	102	100	85	77	70	74	75	88	93
29	101	96	109	101	99	82	76	71	82	75	97	93
30	100		107	100	99	80	77	71	87	75	99	93
31	100		106		98		74	72		75		94
min	95	93	92	95	97	78	73	69	68	73	74	90
дана	22	29	5	15	31	22	30	27	7	23	8	17
час	13:00	23:30	6:00	11:30	21:30	10:30	23:00	13:00	11:30	11:00	13:00	10:30
сред.	103	98	105	102	106	87	80	72	77	77	80	95
max	125	103	120	116	131	99	107	83	94	90	106	115
дана	8	12	13	24	22	6	20	2	20	5	23	7
час	3:00	22:00	4:30	2:00	21:00	0:00	20:30	20:30	9:00	19:00	1:00	8:30

Годишњи мин.: 68 — Датум: 07.09 — Средње годишњи: 90 — Годишњи макс.: 131 — Датум: 22.05.

Станица: **Градина** — Кота "0" (m н.J.м.) - ПН: 377.63
Река: **Моравица** — Удаљеност од ушћа (km): 29.5
Шифра: 99079 — Површина слива (km^2): 735

ПРОТОЦИ ВОДЕ ЗА 2024. ГОДИНУ (m^3/s)

ДАН	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	6.33	5.90	4.39	7.70	5.81	4.93	1.65	.962	.699	2.05	1.16	5.84
2	7.08	5.96	4.47	7.71	6.76	4.52	3.70	1.19	.632	1.59	1.15	5.38
3	6.63	5.76	4.44	7.57	7.10	4.66	4.86	1.51	.563	1.40	1.14	4.53
4	6.76	5.78	4.36	7.22	10.4	4.39	2.83	1.21	.636	2.11	1.13	4.40
5	6.81	5.77	4.28	6.88	9.24	4.18	2.30	1.04	.857	2.73	1.14	4.31
6	6.55	5.74	4.47	6.63	8.28	4.34	1.92	.930	.596	2.27	1.12	4.32
7	7.42	5.65	5.01	6.39	7.67	3.64	1.72	.888	.555	1.97	1.16	8.77
8	12.1	5.64	6.25	6.11	7.55	3.35	1.58	.784	.569	1.67	1.14	6.75
9	9.73	5.57	5.81	6.05	7.67	3.78	1.52	.818	.599	1.48	1.13	5.24
10	8.38	5.51	5.63	5.96	8.48	3.26	1.41	.811	1.79	1.31	1.15	4.88
11	7.61	5.52	6.11	5.51	7.36	2.97	1.34	.766	3.66	1.28	1.19	4.52
12	7.18	5.83	9.71	5.41	7.03	2.96	1.26	.710	2.00	1.41	1.19	4.60
13	6.87	6.29	11.2	5.36	6.94	2.75	1.22	.711	1.68	1.47	1.22	4.12
14	6.49	5.92	10.3	5.26	6.76	4.12	1.21	.707	2.43	1.29	1.40	3.83
15	6.53	5.59	9.49	5.05	8.19	3.08	1.78	.777	2.11	1.23	1.46	4.36
16	6.69	5.47	8.77	5.16	7.95	2.58	1.32	.691	2.07	1.13	1.41	4.35
17	6.32	5.36	8.97	7.86	7.41	2.63	1.15	.662	1.68	1.13	1.41	4.00
18	6.87	5.19	8.73	7.03	6.82	2.21	1.12	.760	1.41	1.16	1.42	4.59
19	6.70	5.09	9.13	6.25	6.45	2.00	1.17	1.05	1.38	1.13	1.43	4.74
20	6.42	5.13	8.56	6.11	10.2	1.90	3.05	.880	2.88	1.13	1.52	4.70
21	5.97	4.84	8.33	6.56	8.58	1.81	2.86	1.09	1.91	1.10	2.67	5.95
22	5.47	4.74	8.15	6.12	10.3	1.82	2.05	.779	1.39	1.06	3.41	5.03
23	5.77	4.64	7.76	6.54	11.4	1.86	1.66	.761	1.21	1.07	5.04	4.80
24	5.78	4.77	7.97	9.00	8.62	2.03	2.69	.657	1.17	1.08	2.75	5.01
25	6.32	4.76	8.81	7.56	7.30	2.78	2.91	.616	1.47	1.03	2.27	4.62
26	6.52	4.69	8.35	7.46	6.73	2.42	1.89	.614	1.24	1.08	2.19	4.45
27	6.45	4.66	8.34	6.87	6.78	2.90	1.64	.590	1.09	1.12	2.70	4.20
28	6.23	5.17	9.00	6.43	5.97	2.66	1.42	.607	.986	1.07	3.16	4.22
29	6.13	4.93	8.28	6.19	5.69	2.06	1.22	.681	2.15	1.17	5.16	4.18
30	6.02		7.98	5.88	5.66	1.89	1.40	.666	2.98	1.14	5.76	4.18
31	5.92		7.69		5.40		1.03	.752		1.09		4.50
min	4.69	4.31	4.11	4.77	5.12	1.51	.862	.456	.404	.884	.982	3.62
дана	22	29	5	15	31	22	30	27	7	23	8	17
сред.	6.84	5.38	7.44	6.53	7.63	3.02	1.90	.828	1.48	1.39	2.01	4.82
max	13.8	6.77	11.9	10.6	16.1	5.57	7.80	2.32	4.56	3.65	7.53	10.3
дана	8	12	13	24	22	6	20	2	20	5	23	7

Годишњи мин.: .404 — Датум: 07.09 — Средње годишњи: 4.10 — Годишњи макс.: 16.1 — Датум: 22.05.

Земљиште

На подручју плана не врши се мерење квалитета земљишта. У околини углавном преовладавају рурална домаћинства, односно подручје је рурално, окружено шумским и

пољопривредним земљиштем, са повременим становањем. Примена вештачких ђубрива и средстава за заштиту биља у пољопривреди доводи до загађивања земљишног покривача.

Сметлишта, условно говорећи мање несанитарне депоније, утичу на загађивање земљишта јер штетне материје које настају у процесу разлагања отпада инфилтрацијом доспевају у земљиште. Осим тога, она утичу и на деградацију изгледа предела. Испољене негативне тенденције у виду бесправне изградње објеката утичу на деградацију земљишта јер на тај начин долази до нежељене промене намене простора. Земљиште у ширем планском обухвату може бити угрожено неодговарајућом обрадом земљишта, употребом вештачких ђубрива и средстава за заштиту биља, ерозијом, и неконтролисаним одлагањем отпада.

.

Бука

Бука представља непријатан и нежељан звук. На подручју плана не врши се мерење буке. Мерење буке у животној средину на територији општине Ивањица се не врши. Граничне вредности индикатора буке по зонама, зависно од њихове намене, дефинисане су према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемира-вања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр 75/2010).

Отпад

Јавно комунално предузеће „Комунално“ на територији оппштине Ивањица је основано од стране Скупштине општине Ивањица још шездесетих година прошлог века. Делатности којима се ово ЈКП бави су сакупљање, производња и дистрибуција воде, чишћење јавних површина, изношење и депоновање отпада, уређивање и одржавање улица и саобраћајница, уређење и одржавање паркова, зелених и рекреативних површина, одржавање гробља и погребне услуге, изградња и одржавање хидрограђевинских објеката, поправљање и поправка грађевинских инсталација, уређење грађевинског земљишта, одржавање градских цевовода, комунални грађевински радови и др.

Према подацима из Плана управљања отпадом на територији општине ивањица из 2015. године и према подацима ЈКП „Комунално“, услугама овог предузећа у домену управљања отпадом, обухваћено је централно градско језгро Општине, као и месне заједнице Буковица, Међуречје, Прилике, Кушићи, Девићи, Катићи и Доње Радаљево, али се услуге прикупљања отпадом лагано проширују и на друге месне заједнице. Укупан број корисника услуге одношења отпада, према подацима из 2013. године, у просеку износи 14.340 становника, односно 4.780 домаћинстава, и 620 привредних субјеката. Према наведеном, услугама ЈКП „Комунално“ је, у току 2013. године, било обухваћено 45% од укупног броја становника Општине.

У запреминском односу, количине које су у наведеним годинама генерисане износе 18.197,74 m^3/год и 18.985,91 m^3/год, редом, док се прооцењује да ће у току 2014. години бити одложено 22.173,91 m^3/год комуналног чврстог отпада, при чему се целокупна количина одвози и одлаже на регионалну депонију „Дубоко“. Количине отпада које су у току 2013. и 2014. године одложене на регионалној депонији, приказане су у табели у наставку. Подаци су настали као резултат редовних мерења количина одложеног отпадаизвршених колском вагом у оквиру регионалног центра и односе се на несабијени отпад.

Табела бр. 5: Количина отпада на територији општине Ивањица одложеног на регионалну депонију у току 2013. и 2014. године

Месец	Количина отпада (t/mes)	
	2013. година	2014. година
Јануар	-	363,36
Фебруар	197,62	315,16
Март	348,76	353,46
Април	409,48	433,07
Мај	438,76	450,62
Јун	345,38	406,36
Јул	428,48	433,80
Август	469,94	517,32
Септембар	403,34	483,54
Октобар	511,32	485,54
Новембар	435,20	383,86
Децембар	378,48	355,20
Укупно	**4366,76**	**4991,62**

Подаци показују да је на регионалну депонију, у току 2013. године, у просеку одложена количина отпада у износу од 11,96 t/дан, односно, 83,98 т/нед и 4.366,76 т/год. Будући да прорачуната густина несабијеног отпада износи ρ=0,230 t/m^3 (поглавље 4.2.6.), долазимо до податка да се На регионалну депонију, у запреминском односу, одложи количина од 52,00 m^3/dan, 365,13 m^3/ned,односно, 18.985,91 m^3/год.

Збирни преглед наведених количина одложеног отпада је дат у табели 6. која следи.

Табела бр. 6: Укупна количина отпада одложеног на регионалну депонију у току 2013. Године

Година 2013.	Количина отпада одложеног на регионалну депонију					
	Тежински однос			Запремински однос		
	Дневно t/дан	Недељно t/нед	Годишње t/год	Дневно m^3/дан	Недељно m^3/нед	Годишње m3/год
	11,96	83,98	4366,76	52,00	365,13	18985,91

1.5. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА

Заштита животне средине логично подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе као и свих техничко-технолошких мера и прописа утврђених законском регулативом и условима надлежних институција.

У том смислу су за израду стратешке процене утицаја коришћени услови и документи који су у том контексту релевантни, након чега је резиме стратешке процене утицаја са дефинисаним мерама заштите инкорпориран у део Плана који се односи на заштиту животне средине.

У оквиру Стратешке процене утицаја разматрана су питања која се односе на: постојеће стање животне средине на подручју обухваћеном Планом, значај и карактеристике Плана, карактеристике утицаја планираних садржаја на микро и макро локацији и друга питања и проблеми заштите животне средине у складу са критеријумима за одређивање могућих значајних утицаја Плана на животну средину, а узимајући у обзир планиране намене.

На основу постојећих еколошких конфликата намена и активности у простору у обухвату Плана детаљне регулације, непосредном и ширем окружењу и постојећих условљености стањем на терену, условљености документације вишег реда и ширег простора, обавезујућих услова надлежних институција и ималаца јавних овлашћења, као и захтева свих заинтересованих страна, постојећих и будућих корисника простора, извршена је процена стања и квалитета животне средине, што представља и основ за организацију простора са смерницама и мерама за уређење, коришћење и заштиту простора и животне средине.

Разматрани су проблеми и постојећи еколошки конфликти у границама планског документа, однос Плана и окружења, односно утицаји Плана на окружење и утицаји из окружења на подручје Плана. Анализом постојећих и потенцијалних, синергетских и кумулативних утицаја и конфликата намена у границама Плана и постојећих могућности и условљености из документације вишег реда, извршена је процена стања и квалитета животне средине, што представља основ за организацију еколошких зона у оквиру просторно-еколошке целине са смерницама и мерама за уређење, коришћење и заштиту простора и животне средине.

Разлози за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Извештај о Стратешкој процени може се изјаснити о томе зашто поједина питања из области заштите животне средине нису била меродавна за разматрање. У конкретном случају као таква питања оцењени су: питања везана за климатске промене, промене озонског омотача и утицај јонизујућег зрачења с обзиром да досадашња истраживања и сазнања о природном и другом зрачењу, те врсте и садржаји радионуклида не индикују опасност по здравље људи, уз поштовање прописа и обавеза из тих прописа у вези постојања и руковања материјалима и опремом која је извор зрачења (планским решењима се не предвиђају мере и радови којима би се стање у овој области животне средине могло погоршати).

1.6. ПРИКАЗ ИНФОРМАЦИЈА И ПОДАТАКА РАНИЈЕ СПРОВЕДЕНИХ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА ПЛАНОВА И ПРОГРАМА КОЈИ ПРИПАДАЈУ ИСТОЈ ХИЈЕРАРХИЈСКОЈ СТРУКТУРИ У ЦИЉУ ИЗБЕГАВАЊА ДВОСТРУКЕ ПРОЦЕНЕ РАНИЈЕ УТВРЂЕНИХ, ОПИСАНИХ И ПРОЦЕЊЕНИХ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТ И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Планска документација истог хијерархијског нивоа, која се делом преклапа, односно граничи са предметним Планом, не постоји.

1.7. ПРЕГЛЕД УТВРЂЕНИХ И ПРОЦЕЊЕНИХ ЗНАЧАЈНИХ МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење Плана је на основу постојећег стања, планираних намена и садржаја, потенцијала и ограничења, услова надлежних институција, постојеће документације, као и података постојеће студијске, пројектне и друге доступне документације и будуће законске процедуре која следи након усвајања планског документа.

Имајући у виду све сагледане факторе не уочавају се негативни, ни ограничавајући елементи који би могли да утичу на процедуру споводјења планског документа.

1.8. РЕЗУЛТАТИ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

У поступку прибављања података за израду плана обрађивач је извршио евидентирање постојећег стања при чему су препознате површине по својој намени. Преко општинске управе сви корисници простора су упознати са поступком израде Плана детаљне регулације. Услед карактеристика подручја у обухвату Плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Све консултације су релевантне за процес стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину. Прибављени су услови, мишљења и сагласности од следећих надлежних и заинтересованих институција, органа, организација који су приказани у Табели бр. 7.

Табела бр. 7: Услови и мишљења надлежних институција

	Услови	Број услова	Датум добијања услова
1.	ЈВП "Србијаводе", ВПЦ Морава Ниш	3755/2	17.05.2024.
2.	Завод за заштиту природе Србије	03.бр. 021-1349/3	12.06.2024.
3.	Електродистрибуција Србије	160463-24	18.04.2024.
4.	АД "Електромрежа Србије" Београд	130-00-UTD-003-351/2024-002	25.04.2024.
5.	"Телеком Србија" а.д.	145736/2-2024	24.04.2024.
6.	ЈП Србијагас	06-01-11/1144/1	25.04.2024.
7.	Завод за заштиту споменика културе Краљево	386/2	22.04.2024.
8.	ЈКП Ивањица	13-36/24	03.04.2024.
9.	ЈП "Србијашуме"	11585	21.07.2025

2.0. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму. Са становишта дугорочне организације коришћења, уређења и заштите простора концепт одрживог развоја представља стратешку активност којом се дефинишу плански принципи и критеријуми заштите, затим средства и развој животне средине.

Општи и посебни циљеви стратешке процене утицаја на животну средину за предметни план, садржани су у стратегији и смерницама планова вишег реда и развојним документима општине Ивањица. Општи циљеви стратешке процене, дефинисани су на основу наведених планских докумената и на основу анализе стања и тенденција будућег развоја. На основу општих

циљева и на основу: просторног обухвата плана, планираних садржаја на подручју плана, стања животне средине на планском подручју и ширем окружењу, дефинисани су посебни циљеви стратешке процене који ће представљати основ за евалуацију стратешких утицаја плана на животну средину.

2.1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Општи и посебни циљеви стратешке процене утицаја овог Плана детаљне регулације дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим релевантним плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине in situ и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану. На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину.

Општи циљеви заштите животне средине, као што је наведено, подржавају опште циљеве постављене плановима вишег реда и били би:

- обезбеђивање квалитетне животне средине,
- постизање рационалне организације, уређења и заштите простора усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним ресурсима,
- реконструкција постојећих и изградња нове линијске инфраструктурне мреже и система;
- предузимање адекватних превентивних мера уз успостављање система контроле свих облика загађивања.

Посебни циљеви Стратешке процене произилазе из анализе стања, проблема, ограничења и потенцијала планираног простора, као и приоритета за решавање еколошких проблема, а у складу са општим циљевима и начелима заштите животне средине. Еколошки одговорно коришћење простора које обухвата План представља значајан потенцијал за одрживи развој овог подручја.

Посебни циљеви произилазе из интегралног приступа у очувању ресурса и решавања проблема у животној средини:

- Одржавање задовољавајућег квалитета ваздуха;
- Смањење нивоа загађења ваздуха од саобраћаја (спречавање емисија загађујућих материја и суспендованих честица у ваздух изнад граничних вредности);
- Спречавање загађења водених површина;
- Адекватно поступање са отпадом (Обезбеђивање прикупљања отпада на територији плана насталог током радова на изградњи планираног коридораа и његово одлагање на депонију);
- Ублажавање негативних утицаја планиране намене на карактеристике предела, биљни и животињски свет предметног простора;
- Обезбеђивање раста вегетације у коридору пута након његове изградње;
- Смањење нивоа буке настале током радова и након изградње коридора;
- Развијање система мониторинга животне средине;
- Заштита здравља становништва и спречавање евентуалних утицаја планираног саобраћаја на коридору на здравље становништва;

2.2. ИНДИКАТОРИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних посебних циљева врши се избор одговарајућих индикатора, валидних за оцену планских решења са становишта могућих негативних утицаја на животну средину, као и за утврђивање мера превенције и мера смањења неповољних утицаја. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Индикатори су важан показатељ који омогућава да се на основу праћења доступних података оцени тренутно стање посматране или анализиране области, процене утицаји и донесу мере. Пружајући неопходне информације помажу креирање политике заштите животне средине, пружају увид у остваривање циљева и мера заштите и санације последица. Битни су за праћење процеса управљања животном средином.

Показатељи су веома прикладни за мерење и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање (просторно, урбанистичко и др).

Имајући у виду обухват Плана, планиране садржаје, постојеће стање животне средине и дефинисане посебне циљеве Стратешке процене, извршен је избор индикатора, при чему се обрађивач стратешке процене утицаја ослонио на индикаторе УН за одрживи развој и индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине.

У Табели бр. 8 представљени су посебни циљеви стратешке процене са избором индикатора, а разрађени су по узору на индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 37/11).

Табела бр. 8: Посебни циљеви стратешке процене са избором индикатора

Посебан циљ	Индикатор
▪ одржавање задовољавајућег квалитета ваздуха ▪ смањење нивоа загађења ваздуха од саобраћаја (спречавање емисија загађујућих материја и суспендованих честица у ваздух изнад граничних вредности);	▪ учесталост прекорачења дневних граничних вредности за SO_2, NO_2, PM_{10}, O_3; ▪ број дана када је прекорачена ГВИ за прашину; ▪ саобраћајно оптерећење (возила/час);
▪ спречавање загађења водених површина;	▪ Serbian Water Quality Index (SWQI) -Петодневна биолошка потрошња кисеоника БПК$_5$, физичко-хемијски и микробиолошки параметри квалитета вода; ▪ нутријенти у водама;
▪ адекватно поступање са отпадом (обезбеђивање прикупљања отпада на територији плана насталог током радова на изградњи планираног коридораа и његово одлагање на депонију);	▪ укупна количина произведеног отпада на локацији (kg/дан)

Посебан циљ	Индикатор
▪ ублажавање негативних утицаја планиране намене на карактеристике предела, биљни и животињски свет предметног простора;	▪ диверзитет врста
▪ обезбеђивање раста вегетације у коридору пута након његове изградње	▪ проценат површина под зеленилом уз трасу пута
▪ смањење нивоа буке настале током радова и након изградње коридора;	▪ укупни индикатор буке и вибрације
▪ развијање система мониторинга животне средине (ваздуха, вода, земљишта и буке)	▪ број мерних места, стање мониторске мреже
▪ заштита здравља становништва и спречавање евентуалних утицаја планираног саобраћаја на коридору на здравље становништва;	▪ % становништва под директним утицајем загађења ваздуха

3.0. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА И ПРОГРАМА НА ЧИНИОЦЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења на животну средину простора у обухвату Плана, при чему је акценат стављен на анализу планских решења, која доприносе заштити и подизању квалитета животне средине на посматраном простору и у непосредном окружењу.

Извештајем о стратешкој процени разматрају се питања и проблеми везани за заштиту животне средине, а који се односе на:

- утицај постојећих и планираних активности на природне ресурсе – воду, ваздух и земљиште;
- утицај постојеће и планиране инфраструктуре на животну средину;
- мере и услове заштите животне средине са освртом на потенцијалне загађиваче.

У процесу одлучивања и усаглашавања планских решења и у поступку стратешке процене, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, вредновани су следећи аспекти:

- природне карактеристике, постојеће стање и услови у простору;
- створене вредности, постојећа намена простора и досадашњи начин коришћења природних ресурса, као и планирано уређење дефинисано планским решењима;
- стање комуналне опремљености и уређености простора у обухвату Плана;
- услови надлежних институција, добијени у поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени;
- циљеви планског документа вишег хијерархијског нивоа и циљеви предметног планског документа.

Проблем заштите животне средине је данас један од прворазредних друштвених задатака. Данас присутне негативне последице углавном су последица погрешно планиране изградње насеља, саобраћајних система, неконтролисане и неадекватне употребе енергије, као и непознавања основних законитости из домена животне средине. У оквирима изнетих ставова промене које су последица прилагођавања природе потребама човека могу бити онакве какве он очекује, али могу бити, и често јесу, сасвим неповољне и за њега самог. Скуп таквих промена за собом повлачи врло сложене последице, које у принципу имају повратно деловање на иницијаторе промена, доводећи тако до нових стања и нових последица.

Циљ израде стратешке процене утицаја предметног плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

3.1. ДЕТАЉАН ОПИС, ВРЕДНОВАЊЕ И ПРОЦЕНУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА НА ЧИНИОЦЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У редовном раду планиране реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица одређене вредности као и елементи животне средине потенцијално могу бити угрожени реализацијом Плана детаљне регулације, уколико се не спроведу мере за отклањање њиховог негативног утицаја. Адекватним мерама заштите животне средине, инфраструктурног уређења и комуналног опремања, спречиће се сви значајни негативни утицаји на животну средину локације, као и ширег окружења.

Значајнији негативни утицаји могу се јавити у следећим областима:

Бука, са могућим утицајем у току извођења радова, као и касније током реализације саобраћаја, неопходност спречавања емитоване буке до граница прописаних граничних врдности. Бука импулсног типа и вибрације могу се јавити на локацији у току реализације, односно у току радова на реализацији и изградњи дела државног пута, као последица рада ангажоване механизације и осталих средстава рада. Емисија буке овог типа на локацији је краткотрајна, локалног карактера и престаје по завршетку радова.

Квалитет ваздуха, који може имати директне еколошке последице на насеља и становништво, у току извођења радова на припреми и изградњи дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица (утицај је локалног карактера у првој фази током изградње, а касније и током реализације саобраћаја).

Топлота се у животну средину ослобађа преко издувних гасова на локалном и локацијском нивоу, те у складу са очекиваним саобраћајним активностима на локацији, процењује се да редовни рад Пројекта неће битно утицати на макро и микроклиматске промене непосредног и ширег окружења.

Биодиверзитет (флора и фауна) и предео, чије је стање добро или веома добро - са могућим утицајем планираних техничко-грађевинских интервенција у току изградње и стављања у функцију планираног коридора: измену миграторних коридора малих сисара, уз неопходност за њихово очување кроз прописивање мера.

Управљање отпадом, са могућим утицајем отпада који се ствара за време изградње – земља, амбалажни отпад за снабдевање и опрему, отпад од сечења жбуња, мале количине отпада од уља и боја; овим отпадом ће се управљати у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС“ бр 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 и 35/2023);

Што се тиче природних добара обухват Плана не налази се у оквиру заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, нити је у просторном обухвату утврђених

еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије. Предеони елементи унутар природног и културног предела у окружењу и у границама плана имају улогу еколошких коридора од локалног значаја, који ће бити изложени мањем утицају у току изградње инфраструктурног коридора.

Када је реч о културним добрима на планском подручју у оквиру границе плана није убележено постојање културног добра у складу са Законом о културном наслеђу (Сл. гласник РС 129/2021), али је обиласком терена потврђено да се непосредно уз леву страну пута Дубац - Луке налазе три спомен обележја ратницима који су живот изгубили у Великом и Другом светском рату и због свега наведеног неопходно је евидентирати могући мањи утицај планираног коридора на спомен обележја.

Значајни негативни утицаји на животну средину могу настати само у случају акцидента на локацији, односно у случају емисије прашкастих материја, у случају пожара и експлозије као најопаснијих удеса на локацији, као и у случају просипања, процуривања и разливања нафтних деривата из транспортних средстава и настанка зауљених атмосферских вода.

У циљу превенције, спречавања, смањења, отклањања и минимизирања могућих значајних и штетних утицаја на животну средину, а пре свега на ваздух, земљиште, површинске и подземне воде, овим документом су прописане мере заштите и мониторинга животне средине које се морају планирати и спроводити у свим фазама реализације и редовног рада као и за случај удесне ситуације на локацији.

3.2. ПРИКАЗ ВЕРОВАТНИХ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА РАЗУМНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА ЈЕ РАЗМАТРАО ОРГАН НАДЛЕЖАН ЗА ПРИПРЕМУ ПЛАНА ИМАЈУЋИ У ВИДУ ЦИЉ, СВРХУ И ГЕОГРАФСКИ ОБУХВАТ ПЛАНА

Законом није јасно прописано која варијантна решења подлежу процени. Имајући у виду законску регулативу у области планирања, уређења простора и изградњи објеката, предвиђа се израда планских варијантних решења. За избор најповољније варијанте уобичајено је да се користе критеријуми засновани на начелима економске оправданости, социјалне прихватљивости и еколошке одрживости. Другим речима, у пракси се на овај начин до фазе јавних консултација у начелу заузима став о варијантама, тако да се у пракси стратешке процене, по правилу процењују две варијанте, респективно три, и то: (1) прва варијанта да се план не усвоји, односно да не дође до спровођења плана; (2) друга у којој се план усваја и доследно спроводи; и (3) трећа – респективна (алтернативна), у којој се план усваја и спроводи уз подршку других планова, програма, пројеката и инструмената, који су у функцији развоја и заштите. За потребе ове стратешке процене разматрају варијанта неспровођења и спровођење плана (уз подршку других планова, програма и инструмената).

Варијантна решења Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ представљају различите рационалне начине, средства и мере реализације циљева плана у појединим секторима развоја, кроз разматрање могућности коришћења одређеног простора за специфичне намене и активности, односно разматрање могућности коришћења различитих простора за реализацију конкретне активности која се планира. Поред тога, треба узети у обзир и варијанте имплементације плана. Укупни ефекти плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, циљевима и варијантним решењима плана. За планове који имају већи степен неизвесности реализације, метод израде сценарија модела развоја омогућује процену позитивних и негативних ефеката варијантних решења плана.

У процени варијантних решења, процењују се циљеви стратешке процене у односу на секторе развоја у Плану детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица у оквиру два сценарија примене плана: тзв. „реални" у случају да се план усвоји и примењује, тзв. „песимистички" у случају да се план не усвоји и не примењује и тзв. „оптимистички", по коме се план усваја спроводи уз подршку програма, пројеката и других инструмената. Процена се обавља у складу са изабраним индикаторима за сваки циљ стратешке процене појединачно. Процена је квалитативног карактера и могући су следећи утицаји: (1) укупно позитиван утицај „+"; (2) укупно негативан утицај „-"; (3) неутралан – када нема директног утицаја „0"; (4) нејасан утицај „?".

Циљеви СПУ

1. Одржавање задовољавајућег квалитета ваздуха;
2. Смањење нивоа загађења ваздуха од саобраћаја (спречавање емисија загађујућих материја и суспендованих честица у ваздух изнад граничних вредности);
3. Спречавање загађења водених површина;
4. Адекватно поступање са отпадом (обезбеђивање прикупљања отпада на територији плана насталог током радова на изградњи планираног коридораа и његово одлагање на депонију);
5. Ублажавање негативних утицаја планиране намене на карактеристике предела, биљни и животињски свет предметног простора;
6. Обезбеђивање раста вегетације у коридору пута након његове изградње;
7. Смањење нивоа буке настале током радова и након изградње коридора;
8. Развијање система мониторинга животне средине (ваздуха, вода, земљишта и буке);
9. Заштита здравља становништва и спречавање евентуалних утицаја планираног саобраћаја на коридору на здравље становништва.

Табела бр. 9: Процена утицаја у односу на циљеве стратешке процене утицаја у варијантама 1 (да се план не примењује) и 2 (да се план примењује)

Сектор плана	Сценарио развоја	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Техничка инфраструктура	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	0	0	0	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	+	+	+	0	+	+
Зеленило	ВАРИЈАНТА 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ВАРИЈАНТА 2	+	0	0	+	+	+	0	0	+
Саобраћај	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	0	0	0	-	0	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Заштита животне средине	ВАРИЈАНТА 1	0	-	-	0	-	0	-	0	0
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+

+ – укупно позитиван утицај, **-** – укупно негативан утицај, **0** – нема директан утицај, **?** – или нејасан утицај

3.3. ПОРЕЂЕЊЕ РАЗУМНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА СТАНОВИШТА ЦИЉА, СВРХЕ, ГЕОГРАФСКОГ ОБУХВАТА ПЛАНА И ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

На основу одредби члана 17. Закона, пореде се варијантна решења и даје приказ разлога за избор најповољнијег решења. Варијантна решења су поређена према циљевима стратешке процене и секторима у плану. Варијанта 1 се односи на неусвајање плана (а самим тим и неспровођење плана) је неповољније са свих аспеката. Варијанта 2 се односи на усвајање и спровођење плана уз подршку стратегија, планова и програма. У варијанти 1 да се План детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона –

Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица не донесе и да се развој одвија стихијски могу се очекивати само негативни ефекти код сваког сектора/активности и ниједан позитиван ефекат у односу на циљеве стратешке процене утицаја. Истовремено, процењени варијантни утицаји са собом носе и одређени степен ентропије који није могуће са прецизношћу предвидети. У варијанти 2 да се План детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ имплементира уз подршку примена других стратегија, планова и програма могу се очекивати позитивни ефекти у сваком сектору/активнсти, који отклањају већину негативних тенденција у развоју, у случају да План не би имплементирао. У овој варијанти могу се јавити и појединачни негативни ефекти, али само на извору, повременог и тренутног карактера.

Приказ варијантног решења не усвајања Плана детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица

Плански документ представља основни инструмент управљања простором. Недостатак Плана значи недостатак адекватних мера и услова за организовање активности у простору и његово контролисано коришћење.

Варијантно решење не усвајања Плана детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица

Нереализација Плана може довести до поремећаја у комуналном опремању насеља, нереализације бољег саобраћајног решења. Дугорочно посматрано, нереализација Плана доводи до трајних проблема манифестовано.

Предности	Недостаци
▪ смањење ризика од евентуалног угрожавања квалитета чинилаца животне средине током изградње, реализације и редовног рада државног пута; ▪ задржавање постојећег концепта и функционисања планског подручја.	▪ нарушавање основног концепта дугорочног одрживог развоја; ▪ непоштовање мера побољшаног инфраструктурног опремања и уређења; ▪ непоштовање обавезујућих смерница и мера за уређивање подручја; ▪ непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине из планова на вишем хијерархијском нивоу; ▪ неразвијен систем мониторинга; ▪ повећан степен ризика од загађивања животне средине услед неконтролисаног управљања простором.

Приказ варијантног решења усвајања и имплементације Плана детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица

Предности	Недостаци
▪ рационална организација и уређење предметног простора; ▪ остваривање боље саобраћајне везе са окружењем; ▪ реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197 уз поштовање свих мера заштите; ▪ праћење и контрола стања животне средине (мониторинг); ▪ веће улагање у програме заштите животне средине.	▪ негативни утицаји током реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197 (повишен ниво буке, емисија прашине); ▪ потенцијални проблеми нарушавање квалитета свих чинилаца животне средине уколико се оператери не придржавају прописаних мера заштите.

На основу претходне анализе и процене варијантних решења, може се закључити да је варијанта доношења предложеног Плана знатно повољнија у односу на варијанту да се план не донесе.

3.4. НАЧИН НА КОЈИ СУ ПРИ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА УЗЕТИ У ОБЗИР ЧИНИОЦИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Анализа и вредновање постојећег стања животне средине, као и процена могућих утицаја, који су последица експлоатације капацитета који су предмет анализе, показују да се до квантификованих података може доћи на основу свеобухватне анализе. Да би значај сваког од утицаја могао на одговарајући начин да буде квантификован, неопходно је за конкретне услове, сваком утицају придружити низ показатеља, који по природи ствари треба да представљају егзактне величине, које се затим једноставно користе у процесу дефинисања потребних мера заштите.

Дефинисање смерница и мера заштите има за циљ обезбеђивање услова да се постојеће стање животне средине максимално очува и спречи потенцијално негативно деловање. Поред процене утицаја планских решења на животну средину и сагледавања могућих значајних негативних утицаја, циљ процене утицаја планског документа је и прописивање смерница и мера за њихово смањење, односно свођење у прихватљиве границе, дефинисане позитивном законском регулативом, уз очување капацитета и квалитета животне средине и здравља локалног становништва у границама планског документа.

На основу дефинисаних циљева и анализе планиране намене у оквиру граница планског обухвата, карактеристика локације на којој се планира његова реализација, карактеристика окружења, процене постојећег стања животне средине, могу се предвидети и проценити могући значајни утицаји на животну средину. Могуће промене и значајни утицаји на животну средину, односно њено угрожавање морају се разматрати са више аспеката:

- утицаји током извођења радова и уређења локације за функционисање планираног дела државног пута;
- утицај у току експлоатације - редовног рада планираног дела државног пута.

Такође, утицаји могу бити краткорочни, односно тренутни, могу се периодично или повремено понављати, а могу бити и континуални утицаји на животну средину. Утицаји могу бити

кумулативни и синергијски, односно да испуштањем истих или сличних отпадних материја у животну средину, без обзира што се ради о малим количинама, временом доведу до нарушавања стања животне средине, или да додатно повећају количину испуштених штетних материја и тако доведу до прекорачења максималних концентрација полутаната у води, ваздух, земљишту.

Утицаји током реализације, односно извођење земљаних и грађевинских радова на локацији захтевају ангажовање механизације, чији рад изазива емисију полутаната атмосфере, импулсне буке, прашине, генерисање грађевинског отпада и вишка земље. У случају форсираног рада може се очекивати краткотрајно повећања концентрације полутаната у атмосферу. Присуство механизације, грађевинског отпада и неуређеност локације у фази припреме терена и реализације објеката, представља вид визуелне деградације простора. Ипак, обзиром на укупну сагледивост локације, планирани обим и трајање радова, број и тип средстава рада, наведени негативни утицаји неће условити значајне последице по животну средину, односно сви негативни утицаји на локацији и непосредном окружењу престају по завршетку радова без вероватноће понављања, Акцидентне (удесне) ситуације, мањег обима и размере, на локацији могуће су у току претходних радова на уређивању локације и током изградње нових објеката, у случају хазардног просипања или случајног процуривања нафтних деривата из ангажоване механизације и средстава рада. Такав акцидент захтева хитно обустављање радова, санацију локације и успостављање поступања са тако насталим отпадом (који има карактер опасног отпада) према одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10).

Све активости се изводе у складу са пројектонм документацијом, прописаним мерама заштите из Студије о процени утицаја на животну средину или на основу мера заштите које ће бити дефинисане у Решењу да није потребна израда студија о процени утицаја на животну средину.

Конкретни утицаји планиране реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197 пратећих садржаја, на чиниоце животне средине су:

<u>У току извођења радова</u>

Ваздух

У току извођења радова може доћи до повећања концентрације прашкастих материја и издувних гасова од грађевинске механизације у ваздух. Утицај је привременог карактера и након завршетка радова престаје.

Вода и земљиште

Приликом извођења радова на површину терена могу доспети отпадне материје, нпр. машинско уље, гориво од превозних средстава. Вероватноћа појаве таквих материја, које би значајно утицале на земљиште и евентуално воде, не може се дефинисати, али одређени ризик постоји и он се увек своди на најмању могућу меру адекватном организацијом градилишита, и за случај опасних материја, пажљивим руковањем, и коришћењем исправне грађевинске механизације. Промене у рељефу не постоје.

Неорганизовано одлагање чврстог отпада ван локације за то предвиђене такође представља опасност за животну средину (вода, земља). Стога је неопходно правилно одлагање чврстог отпада или одношење на депоније.

Топлота и зрачење

Топлота се у животну средину ослобађа преко издувних гасова на локалном и локацијском нивоу, те у складу са очекиваним саобраћајним активностима на локацији, процењује се да неће битно утицати на макро и микроклиматске промене непосредног и ширег окружења.

Бука и вибрације

Бука и вибрације престављају нужну и неповољну последицу радова и комбинована са загађивањем ваздуха услед рада машина и возила, може престављати поремећај за време извођења радова. Бука, континуираног трајања, генерише се услед рада транспортних возила и других специјалних грађевинских машина. Њен утицај је у току извођења радова нарочито изражен у погледу узмениравања људи на самој локацији, и у непосредној близини, али су ефекти привременог карактера.

Процес реконструкције и изградње дела предметног државног пута, као извор загађења је временски ограниченог карактера и може бити занемарен, тј. утицаји на животну средину у току извођења радова су минимални и привременог карактера тј. престају по завршетку извођења радова.

Здравље становништва

Услед рада машина и возила, током реконструкције и изградње дела предметног државног пута, где ће се углавном као погонско гориво користити нафтни деривати, као и услед манипулације материјалом и транспорта, у ваздух доспевају различите хемијске и чврсте материје чије се дејство може испољавати кроз објективно неповољне ефекте на организам (преко органа за дисање и коже) и субјективно као неповољни визуални ефекти (задимљавање, запрашивање) и непријатни мириси. Ови ефекти су привременог и локалног карактера и неће се осећати у широј околини, сем на самом локалитету градилишта.

Метеоролошки параметри и климатске карактеристике

Не долази до промене микроклиме приликом извођења радова.

Еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори

Највећи утицај на еколошку мрежу, еколошки значајна подручја и еколошки коридоре је током реализације реконструкције и изградње дела предметног државног пута. Међутим, према Решењу завода за заштиту природе Србије, планско подурчје не налази се у оквиру заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, нити је у просторном обухвату утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије

Међутим, поштовањем Решења Завода за заштиту природе Србије, које су обавезујуће са мерама заштите у свим фазама планирања, реализације и редовног рада планираног дела предметног државног пута, утицај ће бити сведен на минимум.

Материјална добра, материјално и нематеријално културно наслеђе
археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта

Поштовањем прописаних мера, смерница и примењивањем Услова Завода за заштиту споменика Краљево, нема утицаја током реализације реконструкције и изградње дела предметног државног пута.

Акцидентне ситуације

Акцидентне (удесне) ситуације, мањег обима и размере, на локацији могуће су у току претходних радова на уређивању локације и током изградње дела државног пута, у случају хазардног просипања или случајног процуривања нафтних деривата из ангажоване механизације и средстава рада. Такав акцидент захтева хитно обустављање радова, санацију локације и успостављање поступања са тако насталим отпадом (који има карактер опасног отпада) према одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10).

У току екплоатације - редовног рада планиране реконструкције и изградње дела државног пута (реализација и функционисање планираног дела државног пута)

У току експлоатације предметни објекат је таквог карактера да могу довести до утицаја на ваздух, воду, земљиште, али у дозвољеним границама.

Ваздух

Повећање густине саобраћаја има утицаја на квалитет ваздуха, кроз појаву прашине и загађујућих материја у околини у периоду одвијања саобраћаја. Један од извора загађења ваздуха настаје емисијом продуката сагоревања горива у моторима. Најзаступљенији загађивач ваздуха је угљен-моноксид (CO). Такође, поред угљен-моноксида присутни су и оксиди азота, оксиди сумпора, угљоводоници, олово, чврсте честице и др.

Вода и земљиште

На локацији се могу се јавити зауљене атмосферске воде са саобраћајних површина. Загађене - зауљене кишне воде (са саобраћајних површина са стационарним саобраћајем и паркинга), морају се посебно каналисати, спровести кроз таложнике за механичке нечистоће и сепараторе уља и бензина, а тек потом упустити у реципијенте, с тим да се не угрози квалитет површинских и подземних вода прописаних Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 67/11 и 48/12) и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 35/11);

Топлота и зрачење

Топлота се у животну средину ослобађа преко издувних гасова на локалном и локацијском нивоу, те у складу са очекиваним саобраћајним активностима на локацији, процењује се да неће битно утицати на макро и микроклиматске промене непосредног и ширег окружења.

Бука

Повећање густине саобраћаја, оптерећењем саобраћајница прометом возила, има утицаја кроз повишење нивоа буке. Уз поштовање мера заштите је предвиђено да се бука сведе на Законом дозвољени ниво.

Здравље становништва

Редовно функционицање планираног дела државног пута не може битније утицати на здравље становништва. Сви могући негативни утицаји биће сведени на минималну меру прописивањем и придржавањем прописаних мера заштите.

Метеоролошки параметри и климатске карактеристике

Не долази до промене микроклиме приликом редовног функционицања планираног дела државног пута.

Еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори

Поштовањем Решења Завода за заштиту природе Србије, које су обавезујуће са мерама заштите у свим фазама планирања, реализације и редовног функционицања планираног дела државног пута, утицај ће бити сведен на минимум.

Материјална добра, материјално и нематеријално културно наслеђе
археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта

Поштовањем прописаних мера, смерница и примењивањем Услова Завода за заштиту споменика Краљево, нема утицаја током редовног функционицања планираног дела државног пута.

Акцидентне ситуације

У случају акцидента на локацији може доћи до значајних утицаја на животну средину, односно до емисије штетних гасова и штетних материја у ваздух, воду и земљиште. Удес на локацији може настати од саобраћаја, и бити изазван сударом и удесним ситуација од возила. У том случају може доћи до изливања уља, горива, а као могући акциденти том приликом на локацији, са највећим ризиком и значајним последицама, су пожар и експлозија. У случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја, обавезна је хитна санација угрожене локације - одговор на удес, у складу са Планом заштите од удеса.

3.5. НАЧИН НА КОЈИ СУ ПРИ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА УЗЕТИ У ОБЗИР КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА: ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ/РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА ДИМЕНЗИЈА (ТРАЈАЊЕ, УЧЕСТАЛОСТ, ПОНАВЉАЊЕ), ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА (ЛОКАЦИЈА, ГЕОГРАФСКА ОБЛАСТ, БРОЈ ИЗЛОЖЕНИХ СТАНОВНИКА, ПРЕКОГРАНИЧНА ПРИРОДА УТИЦАЈА), КАО И КУМУЛАТИВНА И ЗАЈЕДНИЧКА ПРИРОДА УТИЦАЈА

Стратешка процена утицаја која се ради за ниво Плана детаљне регулације може се само бавити генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења у плану на животну средину, а не појединачним објектима и активностима које се планирају. Ниво детаљности који ће анализирати појединачне објекте и њихове утицаје на животну средину, разматраће се у овиру процене утицаја на животну средину за објекте за које надлежни орган утврди потребу израде овог документа неопходног за добијање одобрења за изградњу.

Евалуација карактеристика планских решења представља процену утицаја у ужем смислу. У овој фази се обавља евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења на животну средину. Претходно је потребно извршити селекцију планских решења од значаја за животну средину и класификацију према секторима/сегментима у плану. Евалуација утицаја врши се са циљем да се утврди значај утицаја, према критеријумима из Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

У обзир су узимају следеће карактеристике утицаја:

- врста утицаја,
- вероватноћа да се утицај појави,
- временска димензија односно трајање утицаја, према временском хоризонту Плана детаљне регулације: краткорочни утицаји; средњорочни утицаји; дугорочни утицаји (период после временског хоризонта Плана детаљне регулације)
- учесталост утицаја,
- просторна димензија утицаја.

Наведене карактеристике утицаја су вредноване према врсти Плана детаљне регулације, како је приказано у следећој табели.

Табела бр. 10: Вредновање карактеристика утицаја

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Трајање утицаја	Учесталост утицаја	Просторна димензија утицаја
Позитиван Неутралан Негативан	▪ врло вероватан утицај – ВВ ▪ утицај вероватан - В ▪ утицај могућ– МВ	▪ краткорочан – К ▪ средњорочан – Ср ▪ дугорочан – Д	▪ повремен – Пу ▪ средње учестао - СУ ▪ сталан – Ст	Локални (Л) **Регионални (Р)** **Национални (Н)** **Прекогранични (П)** Међународни (М)

У складу са врстом планског документа, карактеристикама планског подручја и стањем животне средине, изабране су карактеристике које одређују стратешки значајан утицај и то:

- могућ, вероватан и врло вероватан утицај;
- краткорочан, средњорочан и дугорочан утицај;
- повремен, средње учестао и сталан утицај;
- локални утицај, регионални.

Евалуација утицаја вршена је за изабране концепте и решења стратешког нивоа, квалитативно-описно, на основу чега је припремљена коначна матрица која показује одрживост Плана.

Евалуација утицаја је у збирној табели приказана коришћењем одговарајућих боја (зелена за позитивне утицаје, црвена за негативне, бела за неутралне) а интензитетом боје значај утицаја, према броју карактеристика које су дефинисане као значајне (постојање једне или две карактеристике) и врло значајне (три или четири карактеристике), како је приказано у следећој табели.

Врста/значај утицаја	Стратешки значајан утицај (једна или две карактеристике)	Стратешки веома значајан утицај (три или четири карактеристике)
Позитиван		
Негативан		
Неутралан		

Збирна матрица утицаја Плана детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица на животну средину приказана је табеларно.

Табела бр. 11: Матрице процене утицаја

Циљеви СПУ

1. Одржавање задовољавајућег квалитета ваздуха;
2. Смањење нивоа загађења ваздуха од саобраћаја (спречавање емисија загађујућих материја и суспендованих честица у ваздух изнад граничних вредности);
3. Спречавање загађења водених површина;
4. Адекватно поступање са отпадом (обезбеђивање прикупљања отпада на територији плана насталог током радова на изградњи планираног коридораа и његово одлагање на депонију);
5. Ублажавање негативних утицаја планиране намене на карактеристике предела, биљни и животињски свет предметног простора;
6. Обезбеђивање раста вегетације у коридору пута након његове изградње;
7. Смањење нивоа буке настале током радова и након изградње коридора;
8. Развијање система мониторинга животне средине (ваздуха, вода, земљишта и буке);
9. Заштита здравља становништва и спречавање евентуалних утицаја планираног саобраћаја на коридору на здравље становништва.

Планска решења	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Унапређење саобраћаја	МВ Ср/Д Пу/СУ Л	МВ Ср/Д Пу/СУ Л		В/ВВ Ср/Д Ст Л	МВ Ср Пу/СУ Л		МВ Ср/Д Пу/СУ Л		
	В Ср Пу/СУ Л	В Ср Пу/СУ Л					В Ср Пу/СУ Л		
Реконструкција и изградња дела дела државног пута II А реда број 197 Каона - Ивањица, деоница Дубац – Луке	МВ Ср/Д Пу/СУ Л	МВ Ср/Д Пу/СУ Л		В/ВВ Ср/Д Ст Л	МВ Ср Пу/СУ Л		МВ Ср/Д Пу/СУ Л	В/ВВ Ср/Д Ст Л	
	В Ср Пу/СУ Л	В Ср Пу/СУ Л					В Ср Пу/СУ Л		
Реализација и функционисање планиране реконструкције и изградње дела државног пута II А реда број 197 Каона - Ивањица, деоница Дубац – Луке	МВ Ср/Д Пу/СУ Л	МВ Ср/Д Пу/СУ Л					МВ Ср/Д Пу/СУ Л	ВВВ Ср/Д Ст Л	
	В Ср Пу/СУ Л	В Ср Пу/СУ Л					В Ср Пу/СУ Л		
Реконструкција постојећих и изградња нових комуналних и инфраструктурних мрежа и система			В/ВВ Ср/Д Ст Л		В/ВВ Ср/Д Ст Л				

Планска решења	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
Измештање трасе далековода									
Регулација Лучке реке у циљу заштите планиране трасе државног пута			В/ВВ Ср/Д Ст Л	В/ВВ Ср/Д Ст Л	В/ВВ Ср/Д Ст Л				
Обезбеђивање површина под зеленилом	ВВ Ср/Д Ст Л					МВ Ср Пу/СУ Л			ВВ Ср/Д Ст Л
Интегрална заштита природних и културних вредности на територији предметног Плана, заштита животне средине	ВВ Ср/Д Ст Л	ВВ Д Ст Л	ВВ Д Ст Л	ВВ Ср/Д Ст Л	В/ВВ Ср/Д Ст Л	В/ВВ Д Ст Л	ВВ Ср/Д Пу/СУ Л	ВВ Д СУ Л	ВВ Ср/Д Ст Л

Горња табела представља приказ вредновања планских решења са аспекта заштите животне средине. Сваки процењени утицај је резултат вишекритеријумског вредновања појединачних планских решења и њиховог утицаја на посебне циљеве стратешке процене утицаја и на основне компоненте животне средине - ваздух, воду и земљиште.

Наведена планска решења углавном имају мали негативан и позитиван утицај на очување квалитета живитне средине, док поједина планска решења немају никакав утицај на животну средину.

Утицаји планских решења су локалног карактера. Вероватноћа утицаја планског решења на животну средину је могућа, вероватна или врло вероватна у зависности од планског решења. На овом нивоу плана није било могуће детаљно анализирати свако планско решење и непосредан утицај планираних активности на животну средину јер нису дефинисане све појединости везане за дато планско решење. У случајевима где је процењено да може доћи до негативног утицаја потребно је предузети одговарајуће мере заштите.

На основу одредбе члана 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, стратешка процена обухвата и процену кумулативних и синергијских ефеката. Теоријски је могуће да се јаве интеракције међу мањим утицајима како планских решења, тако и појединачних објеката и активности на планском подручју. Примера ради, кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат (загађивање ваздуха, вода или пораст нивоа буке).

Синергијски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја. Синергијски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта.

Позитивни кумулативни и синергијски ефекти планских решења очекују се превасходно у погледу развоја овог дела општине Ивањица и Лучани. Инвестирање у изградњу, проширење и

одржавање инфраструктурних система (саобраћајна инфраструктура), допринеће се укупном побољшању и развоју овог простора.

Са друге стране, мањи негативни кумулативни ефекти који се могу очекивати реализацијом планских решења односе се на могућност несавесног угрожавања природних вредности подручја услед реализације саобраћајног правца (загађење природних вредности и квалитета основних елемената животне средине), појаве могућиг акцедентних ситуација. Могући негативни утицаји могу се јавити у току реализације и функционисања планиране реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда уколико се не спроведу прописане мере заштите и законом предвиђени мониторинг.

3.6. ПРИКАЗ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋА, ТЕХНИЧКИХ НЕМОГУЋНОСТИ ИЛИ НЕДОСТАТКА ОДРЕЂЕНИХ ЗНАЊА СА КОЈИМА СЕ ОРГАН НАДЛЕЖАН ЗА ПРИПРЕМУ ПЛАНА СУСРЕО КАКО БИ СПРОВЕО ПРОЦЕНУ РАЗУМНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА

Орган надлежан за припрему Плана детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица, односно припрему Нацрта Одлуке о изради предметног Плана није имао никакве тешкоће у погледу вредновања могућих варијантних решења.

Повод за израду Плана детаљне регулације је проистекао из потребе да се инфраструктурно повеже предменто подручје уз обавезно усаглашавање са плановима вишег реда.

На основу предметне локације, принципи просторног развоја се заснивају на уређењу насеља Кадина Лука, опремањем саобраћајном и техничком инфраструктуром, као предуслова за побољшање квалитета живота људи.

Основни циљ је стварање услова за реализацију националних и регионалних интереса у области саобраћајне инфраструктуре на принципима одрживог развоја и заштите тј. обезбеђивање услова за изградњу инфраструктурног коридора државног пута другог А реда број 197 "Каона-Ивањица" деоница Дубац –Луке.

Конкретан циљ израде ПДР-а је стварање предуслова за дефинисање намене површина, граница и услова изградње површине јавне намене, правила уређења и правила грађења, грађевинских линија, у односу на трасу државног пута и услова изградње саобраћајне инфраструктуре.

План детаљне регулације реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица је заснован на техничкој и другој документацији и важећим планским и развојним документима у Републици Србији. Одлуком о изради Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица бр. Одлуке бр. 06-25/2023 од 22.09.2023. донете од стране Скупштине Општине Ивањица („Службени лист Општине Ивањица“, број 10/23) дефинисана је оквирна је граница, која је тачно утврђена Нацртом Плана, све у складу са избором најприхватљивијег варијантног решења .

3.7 МЕРЕ ЗА ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ И УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Стратешком проценом су вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и предложене су превентивне мере за смањење негативних утицаја на животну средину, које су уграђене и у плански документ.

Концепција заштите животне средине у обухвату Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ заснива се на усклађивању потреба развоја и очувања, односно заштите његових ресурса и природних вредности на одржив начин, тако да се садашњим и наредним генерацијама омогући задовољање њихових потреба и побољшање квалитета живота.

Инвеститор је у обавези да, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе или другог акта којим се одобрава изградња предметног садржаја, поднесе надлежном органу за заштиту животне средине захтев за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину, у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 94/24).

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе и прописа утврђених законском регулативом. У том смислу се, на основу анализираног стања животне средине у планском подручју и његовој околини и на основу процењених могућих негативних утицаја, дефинишу мере заштите.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

Очување квалитета ваздуха на планском подручју и успостављање вишег стандарда квалитета ваздуха остариће се применом следећих правила и мера заштите:

- инсистирати на коришћењу гаса и алтернативних горива (биогас и др.), у свим возилима друмског саобраћаја;
- реконструкција и изградња нових саобраћајница мора бити заснована на строгим еколошким принципима према европским стандардима,
- приликом грађевинских радова на изградњи објекта (саобраћајнице) током летњих месеци посебну пажњу усмерити ка смањењу запрашености честицама грађевинског отпада местимичним заливањем површина на којима је депонован грађевински шут и остали отпад;
- успоставити систем мониторинга квалитета ваздуха на територији Плана;
- обавезна је доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха;

Законом о заштити животне средине ("Сл. гласник РС" бр. 135/04, 36/09, 72/09 и 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон, 95/18-др закон и 94/24-др.закон.), Правилником о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места и евиденцији података ("Сл. Гласник РС" бр. 54/92, 30/99 и 19/06.), Правилником о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података ("Сл. гласник РС" бр. 30/97 и 35/97) и Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздуху ("Сл. гласник РС" бр. 71/10), дефинисане су основне одредбе за систематско и континуално праћење загађујућих материја, методе мерења и дозвољене концентрације.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВОДА

Заштита вода спроводиће се применом правила и мера заштите:

- мостови на саобраћајницама који прелазе преко водотока морају имати задовољавајућу пропусну моћ;
- за изградњу нових и доградњу и реконструкцију постојећих објеката и извођење других радова који могу трајно, повремено или привремено утицати на промене у водном режиму, односно угрозити циљеве животне средине, као и за израду планских докумената за уређење простора, управљање рибарским и заштићеним подручјима и газдовање шумама, морају се издати водни услови у поступку припреме техничке документације, у складу са Законом о водама.
- загађене-зауљене кишне воде (са саобраћајних површина са стационарним саобраћајем и паркинга), морају се посебно каналисати, спровести кроз таложнике за механичке нечистоће и сепараторе уља и бензина, а тек потом упустити у реципијенте, с тим да се не угрози квалитет површинских и подземних вода прописаних Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 67/11 и 48/12) и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 35/11);
- власници и корисници водног земљишта и водних објеката су дужни да поштују забране, ограничења права власника и корисника водног земљишта и водних објеката дата у члановима 133, 134, 135, 136 и 139 Закона о водама,
- за све радове на водном земљишту је неопходно претходно прибавити водне услове, сви изграђени - постојећи објекти на водном земљишту који су планским актом планирани да се задржавају не могу се реконструисати, доградјивати без водних услова надлежног Јавног водопривредног предузећа
- земљиште дуж водотока може се користити на начин којим се не угрожава спровођење одбране од поплава, и заштита од великих вода, тако да се обухвате прописане забране и ограничења, права и обавезе за кориснике водног земљишта и водних објеката прописане законом. Планираним радовима на реконструкцији Државног пута не смеју се угрозити потребе за водом узводних и низводних корисника уз водоток, не смеју се изазвати ерозивни процеси и дестабилизација терена узводно и низводно од реконструисаног пута
- код укрштања инфраструктурних објеката са водотоцима морају се поштовати следећи принципи и критеријуми:
  - код подземних укрштања - укопавања истих, ове објекте водити кроз заштитне цеви тако да горња ивица заштитних цеви мора бити на минимум 1,50 m испод нивелете дна нерегулисаних, као и на мин. 1,00 m испод нивелете дна регулисаних корита на местима прелаза.
  - у зонама нерегулисаних водотока- ове објекте планирати што је могуће даље од горњих ивица природних протицајних профила, уз доследну примену потребних техничких мера за очување, како ових објеката, тако и стабилности корита водотока.
- нивелете планираних мостова, пропуста и прелаза преко водотока, морају бити тако одређене, да доње ивице конструкције ових објеката (ДИК) имају потребну сигурносну висину - зазор изнад нивоа меродавних рачунских великих вода за прописно надвишење, у складу са важећим прописима. Све мостовске конструкције у обухвату плана морају бити изведене са најсавременијим инжењерским решењима која обезбеђују потребан протицајни профил у зони мостова, не погоршавају постојећи водни режим, не угрожавају достигнути степен заштите од поплава.
- отпадне воде се не могу упуштати у постојеће регулисане и нерегулисане водотоке ни у систем јавне канализације без третмана и/или евентуално потребног предтретмана који их доводи до квалитета прописаног законом.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗЕМЉИШТА

Заштита земљишта спроводиће се применом правила и мера заштите:

- неопходно је обезбедити привремене или трајне локације (постојеће уређене комуналне објекте/депоније) за одлагање и депоновање шута и другог отпадног грађевинског материјала у било каквом стању и комуналног отпада насталог у току извођења радова;
- није дозвољено сервисирање возила и машина дуж трасе пута. Уколико дође до хаваријског изливања горива, уља/мазива и других штетних материја обавезна је санација површине и враћање у првобитно стање;
- током извођења радова дуж целе трасе одржавати максимални ниво комуналног реда;
- по изведеним грађевинским радовима неопходно је што пре уклонити сву механизацију, грађевински материјал и друго;
- предлаже се коришћење ЛЕД светиљки као еколошки прихватљивијих светиљки у јавној расвети;
- забрањено је неконтролисано депоновање свих врста отпада.
- обавезно је спровести систематско/периодично праћење квалитета земљишта;
- изградњу свих саобраћајних и манипулативних површина од водонепропусних материјала отпорних на нафту и нафтне деривате;
- правилним одабиром ивичњака спречити преливање атмосферских вода на околно земљиште приликом њиховог одржавања или падавина;
- складиштење сировина и других материјала, на одговарајући начин у циљу заштите земљишта од загађења;
- строгу забрану испуштања и одлагања опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту;
- обавезу извођача да приликом извођења земљаних радова на ископу терена примени таква решења и мере којима ће се обезбедити услови за очување стабилности терена. Земљаним радовима на засецању, усецању и укопавању, не сме се угрозити стабилност тла, нити изазвати инжењерско-геолошки процеси, односно процеси ерозије терена под нагибом. У случају да у току извођења грађевинских радова и приликом експлоатације објекта дође до појаве ерозије земљишта са околних падина, Инвеститор је у обавези да хитно предузме одговарајуће антиерозивне мере.

МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕМ ОТПАДОМ

Имајући у виду да нису планирана одморишта за кориснике пута, нема ни потребе за постављање посуда за смеће.

Током извођења радова скупљање, поновно искоришћавање и/ или одлагање комуналног, грађевинског, опасног отпада врши у складу са за то предвиђеном законском регулативом везаном за отпад и комуналне делатности, на бази одговарајућих услова, сагласности и прописане техничке документације, уз обавезно обезбеђење заштите живота и здравља људи и животне средине у целини.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД БУКЕ ОД ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА

Бука је, физички посматрано, емитована енергија која се преноси таласима кроз ваздух. Људско ухо другачије препознаје, код истог нивоа буке, ниске фреквенције од високих. Високе фреквенције код истог нивоа буке више сметају. Мерење и вредновање јачине буке прилагођено је функцији човечијег чула слуха. Јачина буке се мери у децибелима, односима логаритама вредности датог нивоа буке и нивоа буке на прагу чујности (dB) и редукује на еквивалетну фреквенцију (A) – dB(A).

Извори буке који потенцијално могу допринети њеном повећању изнад дозвољеног нивоа везују се углавном за саобраћајнице.

Највиши нивои буке утврђени су Правилником о методологији за одређивањеакустичних зона („Службени гласник РС“ бр.72/10). Граничне вредности индикатора буке датесу у наредној табели, а прописани Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр.75/2010).

Ради заштите од прекомерне буке потребно је успоставити одговарајући мониторинг, а уколико ниво буке буде прелазио дозвољене вредности у околној животној средини у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 96/2021) предузимаће се одговарајуће мере за отклањање негативног утицаја буке на животну средину. Дозвољени нивои буке су дефинисани Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10). Циљеви у заштити од саобраћајне буке остварују се кроз израду и спровођење програма смањења буке који обухвата превентивне мере (санационе треба избегавати јер су много скупље и компликованије). Гранична вредност индикатора буке на отвореном простору у зони саобраћајнице износи за дан и вече (напољу) 65 dB(A) а за ноћ 55 dB(A). У зонама становања, у случају прекорачења дозвољеног нивоа буке ефикасна мера заштите се дефинише израдом техничке документације. Пошто су конструкције за заштиту од буке грађевински објекти, обавезна је израда већ претходно споменуте техничке документације којом се дефинишу њихове димензије

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД УДЕСА

Заштита од удеса спроводиће се применом правила и мера заштите:

- у случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја, обавезна је хитна санација угрожене локације - одговор на удес, у складу са Планом заштите од удеса;
- после удесне ситуације, Носилац Пројекта је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа, о ванредном догађају обавести надлежне институције; обавештење садржи информације о околностима ванредног догађаја, месту, времену, непосредној опасности по здравље људи и опис предузетих мера; сва места где је настала хаварија се морају поправити и потпуно санирати у најкраћем року
- поступање са насталим опасним отпадом усагласити са одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС” бр. 92/10). Опасан отпад, у складу са категоријом, се мора привремено складиштити у одговарајућој амбалажи до предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом на даље поступање уз Документ о кретању отпада.
- поступање са насталим неопасним отпадом усагласити са одредбама Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл.гласник РС” бр. 56/10);

ЗАШТИТА ОД ЕРОЗИОНИХ ПРОЦЕСА

Неповољни утицаји геодинамичких процеса (ерозије, флувијалне ерозије, механичке и суфозије, клижења и пужења, као и ликвифакције), које могу имати одлике акцидентних ситуација – релативно брза, велика оштећења објеката инфра и супраструктуре, у смислу интензитета и броја, спречавају се правовременом анализом стабилности терена и геофизичких услова за изградњу, као и дефинисањем адекватних правила изградње, коришћења и уређења простора.

ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА

У току пројектовања и извођења радова применити мере заштите од пожара у складу са одредбама Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС" бр. 111/2009, 20/2015 и 87/2018- др. закони). Обезбедити несметан приступ и пролаз ватрогасним возилима, сходно Правилнику о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређење платоа за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара ("Службени лист СРЈ", бр. 8/95).

Извршити заштиту од пожара и експлозије применом одредби:

- Правилник о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија станица за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова: 54/2017-12, 34/2019-157, 92/2021-35,
- Правилника о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона ("Сл. лист СФРЈ", бр. 53, 54/88 и 28/95),
- Правилника о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Сл. лист СРЈ", бр. 11/96),
- Правилника о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Службени лист СФРЈ", бр. 74/90),
- Правилником о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих траформаторских станица ("Службени лист СФРЈ", бр.13/78, 37/95),
- Правилником о техничким мерама за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова ("Службени лист СФРЈ", бр. 41/93).

ЗАШТИТА ОД ЗЕМЉОТРЕСА

Подручје општине Ивањица се налази у сеизмичком подручју 7-8° MCS скале па је потребно пројектовати објекте отпорне на овај степен. Основна мера заштите од земљотреса представља примену принципа сеизмичког пројектовања објеката, односно примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима.

ЗАШТИТА ОД ПОПЛАВА

У циљу заштите од поплава:

- обавезно је регулисати и усмерити површинске воде;
- правилно и по прописима планирати и изводити инфраструктуру да оне не би биле узрочник појаве подземне воде.

ЗАШТИТА ОД РАТНИХ ДЕЈСТАВА

На подручју Плана нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље.

ЗАШТИТА ОД НЕЈОНИЗУЈЕЋЕГ ЗРАЧЕЊА

По природи технолошког процеса, у току редовног рада, у трафостаницама и преносним системима (кабловима под напоном), постоје електрична и магнетна поља као вид нејонизујућег зрачења, које се стварају провођењем наизменичне електричне струје у надземни проводницима, а зависе од висине напона, јачине струје и растојања. Такође, ова зрачења се могу јавити и у антенским стубовима и репетиторима мобилне телефоније.

По међународним стандардима прописани су следећи критеријуми:

- дозвољена ефективна вредност електричног поља унутар електроенергетских објеката или у близини надземних водова којем може бити повремено изложено особље на пословима одржавања објеката износи Keff = 10 kV/m,
- дозвољена ефективна вредност магнетне индукције унутар електроенергетских објеката или у близини надземних водова којој може бити повремено изложено особље на пословима одржавања објеката износи Beff = 500 μT.

Обавезно је придржавати се општих мера заштите од нејонизујућег зрачења прописаних Законом о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл.гласник РС” бр. 36/09).

3.7.1. Приказ начина спровођења мера

Приказ начина спровођења мера обухвата следеће:

- Плански документ мора садржати мере заштите животне и друштвене средине (мере заштите ваздуха, вода, земљишта, заштита биодиверзитета, заштита културног наслеђа и археолошких локалитета, заштите предела, заштите од нејозинујућег зрачења, заштита од буке, управљање отпадом, заштите здравља и традиционалних вредности и навика локалног становништва;
- Информација о локацији мора садржати, осим правила уређења и правила грађења и услове и мере заштите животне средине прописане у планском документу;
- Локацијски услови морају садржати прописан услов/обавезу спровођења поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за послове животне средине; податке о томе да ли је у вези са изградњом објекта или извођењем радова у складу са издатим локацијским условима потребно покренути поступак прибављања сагласности на студију процене утицаја на животну средину, односно одлуке да није потребна израда те студије; покретање поступка процене утицаја врши се Захтевом за одлучиваање о потреби процене утицаја/Захтевом о одређивању обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину.
- Пројектна документација (Идејно решење, Идејни пројекат, Пројекат за грађевинску дозволу; Пројекат за извођење) мора бити у складу са прописаниом условима и мерама заштите планске документације и мерама прописаним кроз поступак процене утицаја пројекта на животну средину.
- У фази извођења пројекта (припремни радови, изградња) морају се поштовати мере прописане кроз поступак процене утицаја на животну средину; у овој фази обавезна је контрола примене и поштовање прописаних протокола за заштиту животне и друштвене средине.
- У фази редовног, обавезан је мониторинг прописан планским документом, детаљно дефинисан кроз поступак процене утицаја на животну средине.

3.7.2 . Процена ефикасности мера

Процена ефикасности мера, које су наведене у Поглављу 3.4., је важна за обезбеђивање безбедности и поузданости планираног дела државног пута и заштиту животне средине и здравља становништва.

За процена ефикасности прописаних мера дефинисани су индикатори:

- за фазу извођења пројекта, односно извођења припремних радова и радова на изградњи, индикатор ефикасности - ниво/степен извршене ревитализације/ рекултивације/уређења деградираних локација насталих у току извођења радова;
- за фазу редовног рада пројекта, односно фазу реконструкције и изградње дела државног пута другог А реда број 197, индикатор ефикасности - поштовање мера прописаних Захтевом о потреби израде Студије или Студијом о процени утицаја на животну средину за све чиниоце и елементе животне средине; Регуларни рад: Оценити ефикасност мера у свакодневном раду, укључујући управљање опремом, безбедност радника и утицај на животну средину.
- за случај акцидента, у фази реализације и редовног рада/експлоатације, управљање ризиком обухвата:
  - идентификацију ризика (процена потенцијалних акцидента);
  - превентивне мере (мере за спречавање акцидентата - редовно одржавање, инспекције и обука запослених);
  - реакција на акциденте (прописане процедуре одговора на удес што укључује брзину

и ефикасност интервенције, комуникацију са заинтересованим странама);
- постакцидентна анализа (протокол за анализу ефикасности примењених мера одговора на удес);
- образовање и обука (ниво/степен обучености одговорних за управљање ризиком и реаговање у ванредним ситуацијама);
- планови за унапређење и побољшање (планови за континуирано праћење и побољшање мера у складу са новим стандардима и технологијама).

План мера, начин спровођења и процена ефикасности су предмет нижег хијерархиског нивоа и саставни су део документације поступка процене утицаја на животну средину и планова заштите од удеса.

3.7.3. Мере ране идентификације и начин поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења плана у циљу отклањања тих утицаја (мере за спречавање, смање и/или ограниче утврђене значајне негативне непосредне, посредне, секундарне, кумулативне, прекограничне, краткорочне, средњорочне и дугорочне, трајне и привремене утицаје на чиниоце животне средине)

С обзиром на то да у постојећем стању пут већ постоји и годинама функционише, али тренутно не незадовољава критеријумме државног пута, у оквиру овог поглавља не могу се дефинисати мере ране идентификације.

4.0. ОДЛУКА НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА ДОНЕТА У ПОСТУПКУ ГЛАВНЕ ОЦЕНЕ ПРИХВАТЉИВОСТИ ЗА ПЛАНОВЕ КОЈИ САМОСТАЛНО ИЛИ ЗАЈЕДНО СА ДРУГИМ ПЛАНОМ И ПРОГРАМОМ, ПРОЈЕКТОМ, РАДОВИМА ИЛИ АКТИВНОСТИМА, МОГУ ДА ИМАЈУ УТИЦАЈА НА ЦИЉЕВЕ ОЧУВАЊА И ЦЕЛОВИТОСТ ПОДРУЧЈА ЕКОЛОШКЕ МРЕЖЕ

У поступку стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ није захтевана оцена прихватљивости за еколошку мрежу, односно није захтеван поступак за процену и утврђивање потенцијалних утицаја на циљеве очувања целовитости подручја еколошке мреже.

5.0. СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ

Према члану 19. Закона о СПУ извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекте заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

План детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ је плански основ за издавање локацијских услова (или другог акта у складу са законом) на целој територији обухвата Плана, директно на основу правила уређења и грађења.

У оквиру Плана није планирана обавезна израда урбанистичког пројекта. План се спроводи директно на основу правила датих у Плану. Уколико се укаже потреба за садржајима у функцији пута (база за одржавање, станице за снабдевање моторних возила горивом, места за пуњење возила на електрични погон, одморишта, паркиралишта и друге објекте за пружање услуга корисницима пута), и где техничка документација покаже потребу да се изађе из регулације саобраћајнице, тј. границе плана, могућа је израда урбанистичког пројекта. У оквиру подручја плана, не планирају се површине и објекти за које се предлаже расписивање јавних конкурса.

Инвеститор је у обавези да се, пре подношење захтева за издавање грађевинске дозволе или другог акта којим се одобрава изградња, односно реконструкција или уклањање објекта, наведених у Листи I и Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08), обрати надлежном органу за заштиту животне средине ради спровођења процедуре процене утицаја на животну средину, а у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 94/24). Студија о процени утицаја израђује се на основу генералног, односно идејног пројекта и саставни је део захтева за издавање грађевинске дозволе.

6.0. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОСТУПКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

Успостављање ефикасног мониторинга предуслов је остваривања циљева Плана детаљне регулације у области заштите животне средине, односно циљева стратешке процене утицаја и представља један од од основних приоритета имплементације Плана. Праћење стања животне средине уређено је законом и подзаконским актима.

Реализација планских решења одвијаће се у дужем временском периоду и по правилу доводи до одређених промена у простору и животној средини. Да би се вршило праћење промена на подручју плана неопходно је вршити систематско мерење, испитивање и оцењивање стања животне средине како би се омогућила заштитта здравља људи, природних и створених вредности на подручју плана, самим тим успостављање система мониторинга је један од приоритетних задатака. Последњи корак у процесу стратешке процене је развој и имплементација програма мониторинга. Сврха мониторинга је:

- да прикаже промене у животној средини које се могу приписати имплементацији Плана,
- да дозволи стварним утицајима да се упореде са предвиђеним утицајима;
- да предложи могуће мере за смањење или ублажавање ефеката непредвиђених догађаја, уколико се они појаве;

- да се прикупе квалитетне основне информације за друге планове који захтевају стратешку процену.

За предметно подручје, није успостављен мониторинг животне средине.

Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 94/24), следеће ставке:

- опис циљева Плана и програма,
- индикаторе за праћење стања животне средине,
- временска динамика прикушљања података,
- права и обавезе надлежних органа,
- мере ране идентификације и поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења плана и програма у циљу отклањања таквих утицаја,
- поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА И ПРОГРАМА

Основни циљ формирања мониторинг система је да се обезбеди, поред осталог, правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање елемената животне средине и утврђивање потреба за предузимање мера заштите у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Потребно је обезбедити континуирано праћење стања квалитета животне средине и активности у простору чиме се ствара могућност за њеним рационалним управљањем.

Према Закону о заштити животне средине („Сл. гласник РС" бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. Закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон), јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине у складу са овим и посебним законима. Према члану 69. наведеног Закона, циљеви Програма праћења стања животне средине били би:

- обезбеђење мониторинга,
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга,
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга,
- дефинисање мониторинга загађивача,
- дефинисање начина достављања података у циљу вођења Локалног регистра извора загађивања, и
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

У оквиру праћења стања животне средине, у складу са Законом и другим прописима, предвиђа се праћење:

- квалитета ваздуха;
- квалитета вода;
- квалитета земљишта;
- нивоа буке;
- отпада.

6.1. ИНДИКАТОРИ ПРАЋЕЊА СТАЊА И ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине које обухвата праћење природних фактора, односно промена стања и карактеристика животне средине.

Мониторинг квалитета ваздуха

Правни основ за праћење квалитета ваздуха представља Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон, 95/2018 - др. закон и 94/2024 - др. закон), Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, 51/2025) и Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник;, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Стандарди и методе мониторинга ваздуха прописани су Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационалних извора загађивања (Службени гласник бр. 5/2016) и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник“ бр.71/2010 и 6/2011), које су донете на основу Закона о заштити животне средине. Предмет систематског мерења су одређене неорганске материје (сумпордиоксид, чађ, суспендоване честице, азотдиоксид, приземни озон, угљемоноксид, хлороводоник, флуороводоник, амонијак и водониксулфид), таложнематерије из ваздуха, тешки метали у суспендованим честицама (кадмијум, манган, олово, жива, бакар), органске материје (угљендисулфид, акролеин и др), канцерогене материје (арсен, бензен, никл, винилхлорид). Такође, правилником су прописане и материје које дефинишу стање имисије упозорења и епизодно загађење, места и динамику узорковања, као и граничне вредности наведених загађујућих материја.

Агенција за заштиту животне средине континуирано спроводи мониторинг квалитета ваздуха у државној мрежи за праћење квалитета ваздуха на нивоу Републике Србије и води информациони систем квалитета ваздуха за Републику Србију, на основу података прикупљених у националној, поикрајинској и локалним мрежама. Ова обавеза Агенције је дефинисана у Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 51/2025). Може се приметити да у државној мрежи долази до значајних потешкоћа у мониторингу и услед тога опада обим података предвиђених постојећом регулативом.

На подручју ПДР не налази се ниједна аутоматска станица Агенције за заштиту животне средине за аутоматско мерење имисије основних и загађујућих материја. Повремено се на територији општине Ивањица у насељеном месту Ивањица врши мониторинг квалитета ваздуха, али се због удаљености од предметног подручја наведено узорковање не може сматрати меродавним.

Имајући у виду врсту и карактер планског решења, природне и антропогене одлике планског подручја и процењене утицаје тог решења на квалитет ваздуха (током изградње и почетка саобраћаја на државном путу), потребно је континуално спроводити мониторинг квалитета ваздуха у односу на присуство прашине и других суспендованих честица.

Предлаже се вршење мониторинга два пута годишње за које је неопходно прављење извештаја на најугроженјим локацијама у близини објеката становања на које одвијање саобраћаја може утицати на повећан ниво буке.

Мониторинг квалитета воде

Према Закону о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/18 и 95/18-др.закон) као и према подзаконским актима донетим на основу овог Закона у циљу праћења стања загађености вода потребно је вршити систематско испитивање квалитета површинских и подземних вода, на прописан начин, на основу Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12), према програму који доноси Влада.

Мониторинг квалитета земљишта

Мониторинг земљишта уређен је Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС”, број 112/15) као обавеза државе и локалне самоуправе и његово успостављање треба да допринесе заштити овог есенцијалног природног ресурса. ПДР се препоручује доследна примена мера заштите животне средине прописаних законом, посебно мера које се односе на испуштање (емисију) загађујућих, опасних и штетних материја у воду и земљиште, одлагање и елиминацију отпада, и др.

Мониторинг земљишта на подручју ПДР треба вршити повремено, након изградње државног пута II А реда, у складу са прописима.

Мониторинг буке

Мониторинг буке врши се систематским мерењем, оцењивањем или прорачуном одређеног индикатора буке, у складу са Законом о заштити од буке („Сл. гласник РС” бр. 96/21) у животној средини, као и Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС” бр. 72/10) и Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС” бр. 75/10. Процена, праћење и периодична контрола нивоа буке одвија се на нивоу јединице локалне самоуправе у Лозници. Подаци мониторинга буке саставни су део јединственог информационог система животне средине у складу са законом којим се уређује заштита животне средине. На предметном подручју неопходно је и праћење буке пореклом од саобраћаја током изградње и након реализације дела државног пута II А реда број 197, на најугроженјим локацијама у близини објеката становања на које одвијање саобраћаја може утицати на повећан ниво буке.

6.2. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА И ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

На основу позитивне регулативе Општина располаже нормативно-правним инструментаријумом да доноси акте у смислу накнада за заштиту и унапређење животне средине. На основу одредаба члана 18. Закона о локалној самоуправи и одредаба члана 190. Устава Републике Србије, јединица локалне самоуправе – општина, стара се о заштити животне средине. У надлежности општине је да припрема и доноси локалне програме коришћења и заштите природних вредности, програме заштите животне средине, односно локалне акционе и санационе планове.

Права и обавезе надлежних органа

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, она произилазе из Закона о заштити животне средине, односно чланова 69-78. овог Закона. Према наведеним члановима, права и обавезе надлежних органа су:

- Влада доноси програм мониторинга на основу посебних закона;
- јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у сагласности са програмом Владе;
- Република и јединица локалне самоуправе обезбеђују финансијска средства за обављање мониторинга;
- Влада утврђује критеријуме за одређивање броја места и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате,

методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података;

- мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и SRPS-ISO стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом;
- Влада утврђује врсте емисије и других појава које су предмет мониторинга загађивача, методологију мерења, узимања узорака, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података;
- државни органи, односно организације и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин;
- Влада ближе прописује садржину и начин вођења информационог система, методологију, структуру, заједничке основе, категорије и нивое сакупљања података, као и садржину информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност;
- министар прописује методологију за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологију за врсте, начине и рокове прикупљања података;
- Влада једанпут годишње подноси Народној скупштини извештај о стању животне средине у Републици Србији;
- надлежни орган локалне самоуправе дужан је да Агенцији за заштиту животне средине тромесечно доставља податке;
- информациони систем води Агенција за заштиту животне средине;
- извештаји о стању животне средине објављују се у службеним гласилима Републике Србије и јединице локалне самоуправе.

Државни органи, органи локалне самоуправе и овлашћене и друге организације дужни су да редовно, благовремено, потпуно и објективно, обавештавају јавност о стању животне средине, односно о појавама које се прате у оквиру мониторинга нивоа загађености ваздуха, односно квалитета ваздуха и емисије, као и мерама упозорења или развоју загађења која могу представљати опасност за живот и здравље људи, у складу са Законом о заштити животне средине и другим прописима. Такође, јавност има право приступа прописаним регистрима или евиденцијама које садрже информације и податке у складу са овим законом.

Поступање у случају удеса / акцидената дефинисано је у оквиру поглавља 3.7. Мере за ограничавање негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину, мере заштите од удеса и заштита од пожара.

6.3. МЕРЕ РАНЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ И ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА У ЦИЉУ ОТКЛАЊАЊА ТАКВИХ УТИЦАЈА

Ако у било којој фази имплементације Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“, реализацији планираних активности, односно пројеката, дође до појаве непредвиђених или неочекиваних утицаја који могу имати значајне негативне ефекте на животну и друштвену средину, неопходно је да се поступак стратешке процене утицаја на животну средину понови, односно изврши анализа узрока, ефекат утицаја и изврши процена настале еколошке штете у животној средини.

7.0. МЕТОДОЛОГИЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Сврха стратешке процене утицаја на животну средину је благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на стратешком нивоу планирања и програмирања, уважавајући принципе одрживог развоја. Стратешка процена утицаја у складу са Директивом ЕУ 2001/42/ЕС, као и домаћом регулативом представља процес којим се врши процена стратешких утицаја одређених планова и програма на животну средину са циљем да се интегрисањем основних начела заштите животне средине (начело одрживог развоја, интегрисаности, предострожности, хијерархије, координације и јавности) у поступак припреме израде и доношења плана обезбеди одрживи развој и заштита животне средине.

Значај поступка стратешке процене је у томе што она:

- афирмише и снажи процес заштите животне средине током израде концепта и планова;
- омогући еколошки здрав и одржив развој;
- идентификује специфичне утицаје и лоцира кумулативне ефекте;
- смањује могућност да се направе озбиљне грешке;
- помаже у доношењу одлука заснованих на информацијама и процени могућих значајних утицаја у фази када су могућа алтернативна решења и нема ограничења која се јављају у фази процене утицаја већ дефинисаних намена или пројеката.

Као резултат спровођења поступка стратешке процене, израђује се Извештај о стратешкој процени утицаја као завршни документ којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана и програма и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, а донекле и основни методолошки приступ дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Законом о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон, 95/2018 - др. закон и 94/2024 - др. закон). Специфичност конкретног плана, ниво плана, као и карактеристике постојећег стања животне средине на планском подручју, условили су да садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја у одређеној мери буде модификован и прилагођен основним карактеристикама плана.

Општи методолошки принцип, базиран на примени наведеног закона, подразумева континуирани поступак усаглашавања процеса израде планског документа са процесом поступка стратешке процене кроз унапред утврђени редослед фаза или корака, а који се односе на: анализу стања свих релевантних фактора - чиниоца животне средине, идентификацију постојећих извора загађења као и процену потенцијално могућих негативних утицаја, предлога најповољнијег решења са аспекта заштите животне средине, предлога мера за спречавање и ублажавање током свих фаза израде планског документа као и предлог мониторинга током спровођења планског документа и експлоатације објеката.

Разрадом наведених фаза развијен је следећи поступак за стратешку процену за План детаљне регулације, дат је у следећој табели.

Табела бр. 12: Поступак стратешке процене за План детаљне регулације

Фазе стратешке процене утицаја	Појединачне активности по фазама
1	2
Фаза 1: ***Идентификација других планова и програма од значаја за остваривање циљева заштите животне средине***	▪ Идентификација планова, програма, пројеката и других докумената од значаја за План детаљне регулације; ▪ Идентификација циљева и задатака заштите животне средине од значаја за План детаљне регулације (од (интер) националног до локалног); ▪ Спецификација и валоризација кључних проблема заштите животне средине и кључних циљева заштите животне средине;
Фаза 2: ***Дефинисање циљева и задатака стратешке процене утицаја***	▪ Ревизија постојећих циљева и задатака стратешке процене утицаја из различитих докумената од (интер) националног до локалног нивоа (укучујући међурегионални, регионални и ниво локалне заједнице); ▪ Дефинисање циљева стратешке процене у зависности од планских проблема и одредби регулативе;
Фаза 3: ***Формирање информационе – документционе основе***	▪ Идентификација потенцијалних извора информација и података релевантних за стратешку процену; ▪ Прикупљање података из различитих извора (подаци добијени од локалних власти и заједнице, анкете, истраживања, теренска истраживања, пописна и друга статистика, подаци доступни преко Интернет мреже, литература и др.); ▪ Обрада података и прављење одговарајућих база података;
Фаза 4: ***Полазне основе стратешке процене утицаја (почетне фазе стратешке процене утицаја у ужем смислу)***	▪ Ревизија прикупљених података (анализа и синтеза расположивих података); ▪ Оцена података прикупљених из других докумената (оцена и преузимање – „стечене обавезе“); ▪ Оцена стања активности на планском подручју (примена других планова, програма и пројеката); ▪ Оцена имплементације националних и регионалних стратегија, планова, програма и пројеката; ▪ Идентификација могућих тешкоћа; ▪ Оцена валидности аналитичко-информационе грађе; ▪ Прелиминарна оцена општег стања животне средине;

Фазе стратешке процене утицаја	**Појединачне активности по фазама**
1	**2**
Фаза 5: ***Дефинисање индикатора***	▪ Ревизија и анализа доступних података, анализа полазних основа и прелиминарна процена трендова; ▪ Дефинисање и развој индикатора од значаја за стратешку процену, корелација између индикатора, циљева и задатака Плана детаљне регулације и стратешке процене утицаја;
Фаза 6: ***Ревизија индикатора, циљева и задатака***	▪ Синтеза интерних ревизија претходних фаза, редефинисање циљева, задатака и прилагођавање расположивим подацима. Редефиниција индикатора;
Фаза 7: ***Идентификација проблема заштите животне средине / питања одрживости***	▪ Ревизија (претходних) радних Планова детаљне регулације; ▪ Усклађивање Плана детаљне регулације са осталим конвенцијама, плановима, програмима и пројектима од значаја за заштиту животне средине;

Ова стратешка процена је у складу са општом препоруком истовремености, тако да је ова стратешка процена утицаја рађена у току израде Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“. Тиме су се ова два поступка у интерактивном процесу међусобно допуњавала.

У процесу израде стратешке процене утицаја самог Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“, нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера.

У процесу израде стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ успостављена је сарадња са заинтересованим органима и организацијама, надлежним органом за животну средину.

8.0. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Начини одлучивања по питањима заштите животне средине зависе од низа фактора, а првенствено од значаја позитивних и негативних утицаја планских решења на здравље људи, социјални и економски развој и животну средину. С тим у вези, неопходна је партиципација свих заинтересованих друштвених група и то инвеститора (бизнис сектора), локалне и републичке управе, становника и невладиног сектора. Међутим, за ефикасније остваривање апсолутне партиципације на свим нивоима неопходно је остваривање сталне сарадње између свих актера у процесу. Како је стратешка процена интегрисана у све фазе израде Плана детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица“ то је резултирало уважавањем и укључивањем резултата до којих се дошло у току стратешке процене. Део о животној средини у свим фазама израде Плана детаљне регулације припремљен је на основу резултата стратешке процене приказаних у овом извештају.

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинише учешће заинтересованих органа и организација, који могу да дају своје мишљење у року од 30 дана.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени. Орган надлежан за припрему Плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и достављање мишљења, као и о времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења Плана.

Орган надлежан за припрему Плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности који садржи сва мишљења о Извештају о стратешкој процени, као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Плану. Извештај о стратешкој процени доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи општинском органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. На основу ове оцене орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на Извештај о стратешкој процени у року од 30 дана од дана пријема захтева за оцењивање.

После прикупљања и обраде свих мишљења, на основу којих се формира финална верзија Плана, орган надлежан за припрему Плана доставља Извештај о стратешкој процени заједно са Планом надлежном органу на одлучивање.

9.0. ЗАКЉУЧЦИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ)

Закључци о израђеном Извештају о стратешкој процени, тј. закључна разматрања према важећој регулативи представљају део документа који је намењен широј јавности. Основни смисао је да се омогући лакши увид у налазе стратешке процене. Другим речима, закључна разматрања представљају „нетехнички резиме" који се израђује у складу са Европском директивом. У нетехничком резимеу представља се сумаријум информација датих у Извештају о стратешкој процени. Ове информације, с обзиром да су намењене јавности, представљају се на поједностављен начин. Закључна разматрања ове стратешке процене условно говорећи, представљају резиме или врсту завршног прегледа стратешке процене.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину предметног Плана је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и Планом предвиђене активности. Резимирајући утицаје Плана на животну средину и елементе одрживог развоја може се констатовати да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Да би се негативни утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитет простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја на животну средину.

У варијанти да се План детаљне регулације „Реконструкција и изградња дела државног пута другог А реда број 197, Каона – Ивањица, деоница Дубац – Луке, на територији општине Ивањица" не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти, док у варијанти да се План детаљне регулације имплементира могу се очекивати позитивни ефекти (економски, друштвени развој насеља и самих општина Лучани и Ивањица) који отклањају већину негативних тенденција у развоју посматране територије, ако се план не би имплементирао.

Извештај о стратешкој процени утицаја који се радио за ниво Плана детаљне регулације не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације и студија оправданости. Анализирајући План детаљне регулације у целини, као и појединачна планска решења, на основу евалуације значајних утицаја може се закључити да имплементација плана не производи могуће стратешки значајне негативне утицаје на целом планском подручју, већ само на деловима (локалитетима, трасама) планског подручја на коме се реализују одређена планска решења. У случајевима где је процењено да може доћи до потенцијално негативног утицаја потребно је предузети одговарајуће мере заштите прописане овим Извештајем.